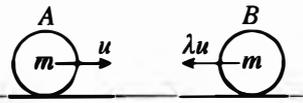

A කොටස

1. එක එකෙහි ස්කන්ධය m වූ A හා B අංශු දෙකක් සුමට තිරස් ගෙබිමක් මත එකම සරල රේඛාවේ එහෙත් ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවලට චලනය වෙමින් සරල ලෙස ගැටේ. ගැටුමට මොහොතකට පෙර A හි හා B හි ප්‍රවේග පිළිවෙළින් u හා λu වේ. A හා B අතර ප්‍රත්‍යාගති සංගුණකය $\frac{1}{2}$ වේ. ගැටුමට මොහොතකට පසු A හි ප්‍රවේගය සොයා $\lambda > \frac{1}{3}$ නම්, A හි චලිත දිශාව ප්‍රතිවිරුද්ධ වන බව පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

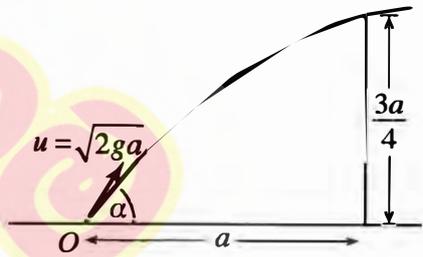
.....

.....

.....

.....

2. අංශුවක් තිරස් ගෙබිමක් මත වූ O ලක්ෂ්‍යයක සිට $u = \sqrt{2ga}$ ආරම්භක ප්‍රවේගයකින් හා තිරසර α ($0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$) කෝණයකින් ප්‍රක්ෂේප කරනු ලැබේ. අංශුව, O සිට a තිරස් දුරකින් පිහිටි උස $\frac{3a}{4}$ වූ සිරස් බිත්තියකට යාන්තමින් ඉහළින් යයි. $\sec^2\alpha - 4\tan\alpha + 3 = 0$ බව පෙන්වන්න. ඒ නයින්, $\alpha = \tan^{-1}(2)$ බව පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

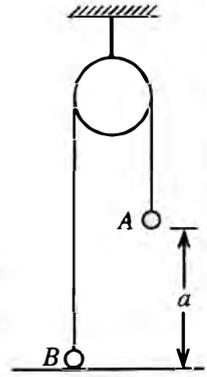
.....

.....

.....

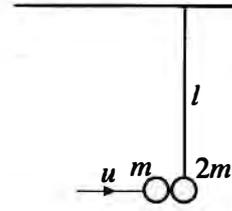
.....

3. එක එකෙහි ස්කන්ධය m වූ A හා B අංශු දෙකක්, අවල සුමට කප්පියක් මගින් යන සැහැල්ලු අවිනන්‍ය තන්තුවක දෙකෙළවරට ඇඳා, රූපයේ දැක්වෙන පරිදි A අංශුව තිරස් ගෙඩිමක සිට a උසකින් ඇතිවද B අංශුව ගෙඩිම ස්පර්ශ කරමින් ද සමතුලිතතාවයේ පිහිටා ඇත. දැන්, A අංශුවට සිරස්ව පහළට mu ආවේගයක් දෙනු ලැබේ. ආවේගයෙන් මොහොතකට පසු A අංශුවේ ප්‍රවේගය සොයන්න.
 A ට ගෙඩිම වෙත ළඟා වීමට ඔතවන කාලය ලියා දක්වන්න.

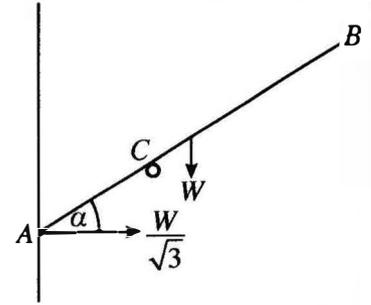
4. ස්කන්ධය 1500 kg වූ කාරයක්, විභාලත්වය 500 N වූ නියත ප්‍රතිරෝධයකට එරෙහිව සෘජු තිරස් මාර්ගයක ධාවනය වේ. කාරයේ එන්ජිම 50 kW ජවයකින් ක්‍රියාකරමින් කාරය 25 ms^{-1} වේගයෙන් ධාවනය වන විට එහි ත්වරණය සොයන්න.
මෙම මොහොතේ දී කාරයේ එන්ජිම ක්‍රියා විරහිත කරනු ලැබේ. එන්ජිම ක්‍රියා විරහිත කළ මොහොතේ සිට තත්පර 50 කට පසු කාරයේ වේගය සොයන්න.

5. දිග l වන සැහැල්ලු අවිතන්‍ය තන්තුවක් මගින් තිරස් සිවිලිමක නිදහසේ එල්ලා ඇති ස්කන්ධය $2m$ වූ P අංශුවක් සමතුලිතතාවයේ පවතී. u ප්‍රවේගයෙන් තිරස් දිශාවකින් වලනය වන ස්කන්ධය m වූ තවත් අංශුවක්, P අංශුව සමඟ ගැටී එයට හා වේ. ගැටුමට පසුව ද තන්තුව තදව පවතින අතර සංයුක්ත අංශුව සිවිලිමට යාන්තමින් ළඟා වේ. $u = \sqrt{18gl}$ බව පෙන්වන්න.

6. $\alpha > 0$ හා සුපුරුදු අංකනයෙන්, O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $i + \alpha j$ හා $\alpha i - 2j$ යැයි ගනිමු. C යනු $AC : CB = 1 : 2$ වන පරිදි AB මත වූ ලක්ෂ්‍යය යැයි ද ගනිමු. AB ට OC ලම්බ යැයි දී ඇත. α හි අගය සොයන්න.

7. දිග $2a$ හා බර W වූ ACB ඒකාකාර දණ්ඩක් රූපයේ දක්වා ඇති පරිදි A කෙළවර සුමට සිරස් බිත්තියකට එරෙහි ව C හි තබා ඇති සුමට නාදැත්තක් මගින් සමතුලිතතාවේ තබා ඇත. A හි දී බිත්තිය මගින් ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව $\frac{W}{\sqrt{3}}$ බව දී ඇත. දණ්ඩ තිරස සමග සාදන α කෝණය $\frac{\pi}{6}$ බව පෙන්වන්න.

$AC = \frac{3}{4}a$ බව ද පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

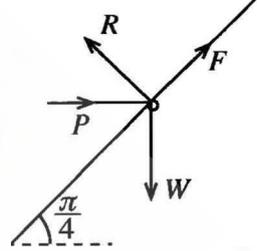
.....

.....

.....

.....

8. බර W වූ කුඩා පබළුවක් තිරසට $\frac{\pi}{4}$ කෝණයකින් ආනත අවල, රළ, සෘජු කම්බියකට අමුණා ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි විභාලත්වය P වූ තිරස් බලයක් මගින් පබළුව සමතුලිතව තබා ඇත. පබළුව හා කම්බිය අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය $\frac{1}{2}$ වේ. පබළුව මත ඝර්ෂණ බලය F හා අභිලම්බ ප්‍රතික්‍රියාව R නිර්ණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සමීකරණ P හා W ඇසුරෙන් ලබා ගන්න.

$\frac{F}{R} = \frac{W-P}{W+P}$ බව දී ඇත. $\frac{W}{3} \leq P \leq 3W$ බව පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[ගවැනි පිටුව බලන්න.

(නව නිර්දේශය/புதிய பாடத்திட்டம்/New Syllabus)

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 திணைக்களம் இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka
 இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்

NEW

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2020
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2020
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2020

සංයුක්ත ගණිතය II
இணைந்த கணிதம் II
Combined Mathematics II

10 S II

B කොටස

* ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි g මගින් ගුරුත්වජ ත්වරණය දැක්වෙයි.)

11.(a) රූපයෙහි පෙන්වා ඇති පරිදි P, Q හා R දුම්රිය ස්ථාන තුනක් $PQ = 140$ km හා $QR = a$ km වන පරිදි සරල රේඛාවක පිහිටා ඇත. කාලය $t = 0$ දී A දුම්රියක් P හි දී නිශ්චලතාවයෙන් ආරම්භ කර Q දෙසට f km h⁻² නියත ත්වරණයෙන් පැය භාගයක් ගමන් කර කාලය $t = \frac{1}{2}$ h හි දී එයට නිඛු ප්‍රවේගය පැය තුනක කාලයක් පවත්වාගෙන යයි. ඉන්පසු එය f km h² නියත මන්දනයෙන් ගමන් කර Q හි දී නිශ්චලතාවට පැමිණෙයි. කාලය $t = 1$ h හි දී තවත් B දුම්රියක් R හි දී නිශ්චලතාවයෙන් ආරම්භ කර Q දෙසට පැය T කාලයක් $2f$ km h⁻² නියත ත්වරණයෙන් ද ඉන්පසු f km h⁻² නියත මන්දනයෙන් ද ගමන් කර Q හි දී නිශ්චලතාවට පැමිණෙයි. දුම්රිය දෙකම එකම මෙහෙයේ දී නිශ්චලතාවට පැමිණේ. එකම රූපසටහනක A හා B හි වලින සඳහා ප්‍රවේග-කාල ප්‍රස්තාරවල දළ සටහන් අඳින්න.

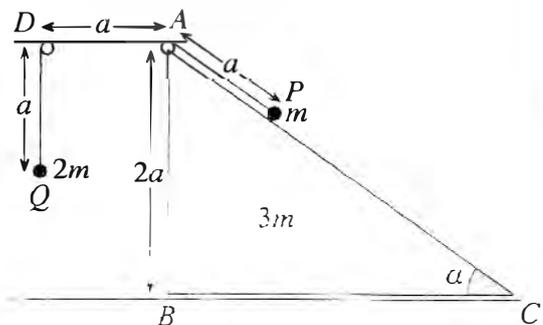

එ නගින් හෝ අන් අයුරකින් හෝ, $f = 80$ බව පෙන්වා, T හි හා a හි අගයන් සොයන්න.

(b) නැවක් පොළොවට සාපේක්ෂව u ඒකාකාර වේගයෙන් බටහිර දෙසට යාත්‍රා කරන අතර බෝට්ටුවක් පොළොවට සාපේක්ෂව $\frac{u}{2}$ ක ඒකාකාර වේගයෙන් සරල රේඛීය පෙතක යාත්‍රා කරයි. එක්තරා මොහොතක දී, බෝට්ටුවෙන් d දුරකින් උතුරෙන් නැගෙනහිරට $\frac{\pi}{3}$ ක කෝණයකින් නැව පිහිටයි.

- (i) බෝට්ටුව පොළොවට සාපේක්ෂව උතුරෙන් බටහිරට $\frac{\pi}{6}$ ක කෝණයක් සාදන දිශාවට යාත්‍රා කරයි නම් බෝට්ටුවට නැව අල්ලාගත හැකි බව පෙන්වා, එයට නැව අල්ලා ගැනීමට ගතවන කාලය $\frac{2d}{\sqrt{3}u}$ බව පෙන්වන්න.
- (ii) බෝට්ටුව පොළොවට සාපේක්ෂව උතුරෙන් නැගෙනහිරට $\frac{\pi}{6}$ ක කෝණයක් සාදන දිශාවට යාත්‍රා කරයි නම් නැවට සාපේක්ෂව බෝට්ටුවේ වේගය $\frac{\sqrt{7}u}{2}$ බව පෙන්වා, නැව සහ බෝට්ටුව අතර කෙටිම දුර $\frac{d}{2\sqrt{7}}$ බව පෙන්වන්න.

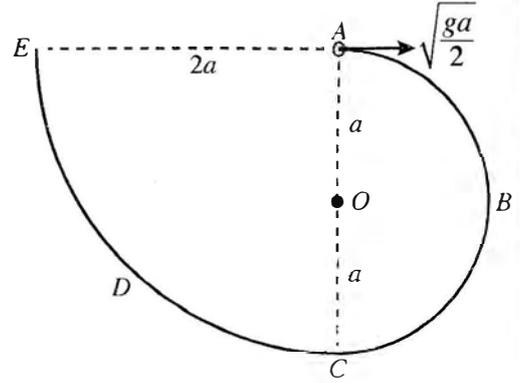
12.(a) රූපයෙහි ABC ත්‍රිකෝණය, $\hat{ACB} = \alpha$, $\hat{ABC} = \frac{\pi}{2}$ හා $AB = 2a$ දී BC අඩංගු මුහුණත සුමට තිරස් ගෙබිමක් මත තබන ලද ස්කන්ධය $3m$ වන සුමට ඒකාකාර කුඤ්ඤයක ගුරුත්ව කේන්ද්‍රය තුළින් දී සිරස් හරස්කඩ වේ. AC රේඛාව, එය අඩංගු මුහුණතෙහි උපරිම බෑවුම් රේඛාවක් වේ. D ලක්ෂ්‍යය, AD තිරස් වන පරිදි ABC තලයෙහි වූ අවල ලක්ෂ්‍යයකි. A හා D හි සවිකර ඇති සුමට කුඩා කප්පි දෙකක් මගින් යන දිස $3a$ දී සැහැල්ලු අවිනතා තත්කුලක දෙකෙළවරට පිළිවෙලින්

ස්කන්ධය m හා $2m$ වූ P හා Q අංශු දෙක ඇඳා ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි P අංශුව AC මත අල්වා තබා $AP = AD = DQ = a$ වන පරිදි Q අංශුව නිදහසේ එල්ලෙමින් පද්ධතිය නිශ්චලතාවයෙන් මුදා හරිනු ලැබේ. Q අංශුව ගෙබිමට ළඟා වීමට ගන්නා කාලය නිර්ණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් සමීකරණ ලබා ගන්න.

[අවම වීම් බලන්න.

(b) රූපයේ දැක්වෙන පරිදි $ABCDE$ සුමට කුනී කම්බියක් සිරස් තලයක සවි කර ඇත. ABC කොටස O කේන්ද්‍රය හා අරය a වූ අර්ධ වෘත්තයක් වන අතර CDE කොටස කේන්ද්‍රය A හා අරය $2a$ වූ වෘත්තයකින් හතරෙන් කොටසකි. A හා C ලක්ෂ්‍ය O හරහා යන සිරස් රේඛාවේ පිහිටන අතර, AE රේඛාව තිරස් වේ. ස්කන්ධය m වූ කුඩා සුමට P පබළුවක් A හි කබා තිරස්ව $\sqrt{\frac{ga}{2}}$ ප්‍රවේගයක් දෙනු ලබන අතර එය කම්බිය දිගේ චලිතය ආරම්භ කරයි.

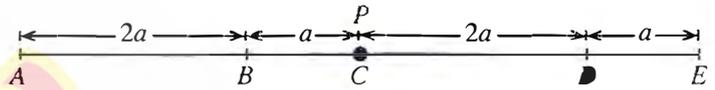
\vec{OA} සමග θ ($0 \leq \theta \leq \pi$) කෝණයක් \vec{OP} සාදන විට

P පබළුවේ v වේගය, $v^2 = \frac{8a}{2}(5 - 4\cos\theta)$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

ඉහත පිහිටීමේ දී කම්බිය මගින් P පබළුව මත ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව සොයා, P පබළුව $\theta = \cos^{-1}\left(\frac{5}{6}\right)$ දී ලක්ෂ්‍යය පසු කරන විට එය එහි දිශාව වෙනස් කරන බව පෙන්වන්න.

P පබළුව E හි දී කම්බියෙන් ඉවත් වීමට මොහොතකට පෙර එහි ප්‍රවේගය ලියා දක්වා එම මොහොතේ දී කම්බිය මගින් P පබළුව මත ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව සොයන්න.

13. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි $AB = 2a, BC = a, CD = 2a$ හා $DE = a$ වන පරිදි සුමට තිරස් මෙසයක් මත A, B, C, D හා E ලක්ෂ්‍ය එම පිළිවෙළින් සරල රේඛාවක් මත පිහිටා ඇත. ස්වභාවික දිග $2a$ හා ප්‍රත්‍යාස්ථතා මාපාංකය kmg වන සැහැල්ලු ප්‍රත්‍යාස්ථ තන්තුවක එක් කෙළවරක් A ලක්ෂ්‍යයට ඇඳා ඇති අතර අනෙක් කෙළවර ස්කන්ධය m වන P අංශුවකට ඇඳා ඇත. ස්වභාවික දිග a හා ප්‍රත්‍යාස්ථතා මාපාංකය mg වන තවත් සැහැල්ලු ප්‍රත්‍යාස්ථ තන්තුවක එක් කෙළවරක් E ලක්ෂ්‍යයට ඇඳා ඇති අතර අනෙක් කෙළවර P අංශුවට ඇඳා ඇත.

P අංශුව C හි අල්ලා තබා මුදා හල විට, එය සම්පූර්ණයෙන්ම පවතී. k හි අගය සොයන්න.

දැන්, P අංශුව D ලක්ෂ්‍යයට ළඟා වන තෙක් AP තන්තුව ඇඳ තිබේද්දී සිට මුදා හරිනු ලැබේ.

D සිට B දක්වා P හි චලිත සමීකරණය $\ddot{x} + \frac{3g}{a}x = 0$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න; මෙහි $CP = x$ වේ.

$\dot{x}^2 = \frac{3g}{a}(c^2 - x^2)$ සූත්‍රය භාවිතයෙන් P අංශුව B ට ළඟා වන විට එහි ප්‍රවේගය $3\sqrt{ga}$ බව පෙන්වන්න; මෙහි c යනු විස්තාරය වේ.

P අංශුව B වෙත ළඟා වන විට එයට ආවේගයක් දෙනු ලබන්නේ ආවේගයෙන් මොහොතකට පසු P හි ප්‍රවේගය \vec{BA} දිශාවට \sqrt{ag} වන පරිදි ය.

B පසු කිරීමෙන් පසු ක්ෂණික නිසලතාවට පත්වන තෙක් P හි චලිත සමීකරණය $\ddot{y} + \frac{g}{a}y = 0$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න; මෙහි $DP = y$ වේ.

D චලිත පටන් ගත් P අංශුව දෙවන වතාවට B වෙත පැමිණීමට ගන්නා මුළු කාලය $2\sqrt{\frac{a}{g}}\left(\frac{\pi}{3\sqrt{3}} + \cos^{-1}\left(\frac{3}{\sqrt{10}}\right)\right)$ බව පෙන්වන්න.

14. (a) a හා b යනු ඒකක දෛශික දෙකක් යැයි ගනිමු.

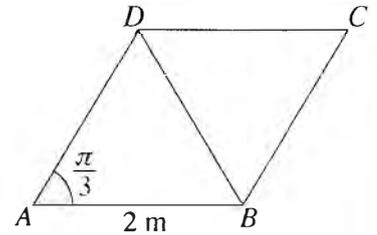
O මූලයක් අනුබද්ධයෙන් A, B හා C ලක්ෂ්‍ය තුනක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙලින් $12a, 18b$ හා $10a + 3b$ වේ.

a හා b ඇසුරෙන් \vec{AC} හා \vec{CB} ප්‍රකාශ කරන්න.

A, B හා C ඒක රේඛීය බව අපෝහනය කර, AC : CB සොයන්න.

$OC = \sqrt{139}$ බව දී ඇත. $\angle AOB = \frac{\pi}{3}$ බව පෙන්වන්න.

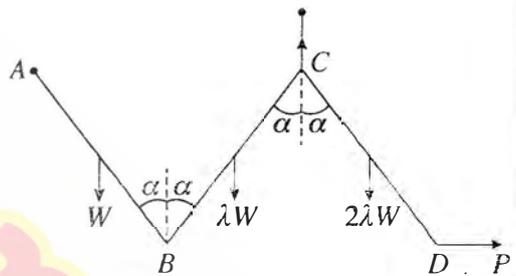
(b) ABCD යනු $AB = 2$ m හා $\angle BAD = \frac{\pi}{3}$ වූ රොම්බසයකි. විශාලත්වය 10 N, 2 N, 6 N, PN හා QN වූ බල පිළිවෙලින් AD, BA, BD, DC හා CB දිගේ අක්ෂර අනුපිළිවෙලින් දැක්වෙන දිශාවලට ක්‍රියා කරයි. සම්ප්‍රයුක්ත බලයේ විශාලත්වය 10 N ද එහි දිශාව BC ට සමාන්තර B සිට C අතට වූ දිශාව බව ද දී ඇත. P හා Q හි අගයන් සොයන්න.

සම්ප්‍රයුක්ත බලයෙහි ක්‍රියා රේඛාව, දික් කරන ලද BA හමුවන ලක්ෂ්‍යයට A සිට ඇති දුර ද සොයන්න.

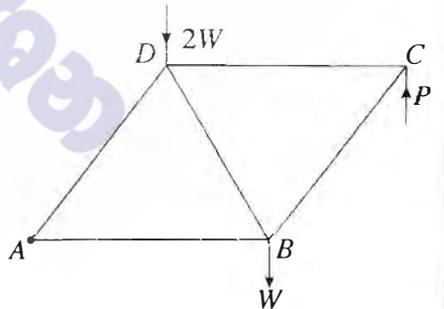
දැන්, සම්ප්‍රයුක්ත බලය A හා C ලක්ෂ්‍ය හරහා යන පරිදි වාමාවර්ත අතට ක්‍රියා කරන ඝූර්ණය M Nm වූ යුග්මයක් ද CB හා DC දිගේ අක්ෂර අනුපිළිවෙලින් දැක්වෙන දිශාවලට ක්‍රියා කරන එක එකෙහි විශාලත්වය F N වූ බල දෙකක් ද පද්ධතියට එකතු කරනු ලැබේ. F හා M හි අගයන් සොයන්න.

15. (a) එක එකෙහි දිග $2a$ වන AB, BC හා CD ඒකාකාර දඬු තුනක් B හා C අන්තවලදී සුමට ලෙස සන්ධි කර ඇත. AB, BC හා CD දඬුවල බර පිළිවෙලින් $W, \lambda W$ හා $2\lambda W$ වේ. A කෙළවර අවල ලක්ෂ්‍යයකට සුමට ලෙස අසවී කර ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි දඬු සිරස් තලයක සමතුලිතව තබා ඇත්තේ A හා C එකම තිරස් මට්ටමේ ද දඬු එක එකක් සිරස සමග α කෝණයක් සාදන පරිදි ද C සන්ධියට හා C ට සිරස්ව ඉහළින් වූ අවල ලක්ෂ්‍යයකට ඇඳු සැහැල්ලු අවිභාග්‍ය තන්තුවක් මගින් හා D අන්තයට යෙදූ තිරස් P බලයක් මගිනි. $\lambda = \frac{1}{3}$ බව පෙන්වන්න.

B හි දී CB මගින් AB මත ඇති කරන බලයේ තිරස් හා සිරස් සංරචක පිළිවෙලින් $\frac{W}{3} \tan \alpha$ හා $\frac{W}{6}$ බව ද පෙන්වන්න.

(b) යාබද රූපයේ දැක්වෙන රාමු සැකිල්ල සාදා ඇත්තේ A, B, C හා D හි දී නිදහසේ සන්ධි කරන ලද එක එකෙහි දිග $2a$ වන AB, BC, CD, DA හා BD සැහැල්ලු දඬු මගිනි. B හා D හි දී පිළිවෙලින් W හා 2W වන භාර ඇත. රාමු සැකිල්ල A හි දී සුමටව අවල ලක්ෂ්‍යයකට අසවී කර AB තිරස්ව ඇතිව සමතුලිතතාවේ තබා ඇත්තේ C හි දී සිරස්ව ඉහළට යොදන ලද P බලයක් මගිනි. W ඇසුරෙන් P හි අගය සොයන්න.

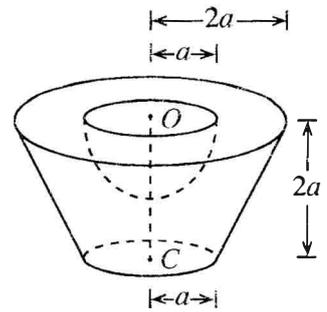

බෝ අංකනය භාවිතයෙන්, ප්‍රත්‍යාවල සටහනක් ඇඳ ඒ නයික්, දඬුවල ප්‍රත්‍යාවල ආතති ද තෙරපුම් ද යන්න සඳහන් කරමින් ඒවා සොයන්න.

16. (i) පතුලේ අරය r හා උස h වූ ඒකාකාර ඝන සාදු වෘත්තාකාර කේතුවක ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය පතුලේ කේන්ද්‍රයේ සිට $\frac{h}{4}$ දුරකින් ද

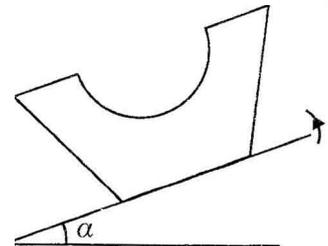
(ii) අරය r වන ඒකාකාර ඝන අර්ධගෝලයක ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය, කේන්ද්‍රයේ සිට $\frac{3r}{8}$ දුරකින් ද පිහිටන බව පෙන්වන්න.

පතුලේ අරය $2a$ හා උස $4a$ වූ ඒකාකාර ඝන සාදු වෘත්ත කේතුවක ඡන්තකයකින් ඝන අර්ධ ගෝලයක් ඉවත් කර සාදා ඇති S වංගෙඩියක් යාබද රූපයේ දැක්වේ. ඡන්තකයේ ඉහළ වෘත්තාකාර මුහුණතේ අරය හා කේන්ද්‍රය පිළිවෙලින් $2a$ හා O වන අතර පහළ වෘත්තාකාර මුහුණත සඳහා ඒවා පිළිවෙලින් a හා C වේ. ඡන්තකයේ උස $2a$ වේ. ඉවත් කළ ඝන අර්ධ ගෝලයෙහි අරය හා කේන්ද්‍රය පිළිවෙලින් a හා O වේ.

S වංගෙඩියේ ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය O සිට $\frac{41}{48}a$ දුරකින් පිහිටන බව පෙන්වන්න.

S වංගෙඩිය, එහි පහළ වෘත්තාකාර මුහුණත, තලය ස්පර්ශ කරමින් රළු තිරස් තලයක් මත තබා ඇත. දැන්, තලය සෙමෙන් උඩු අතට ඇල කරනු ලැබේ. වංගෙඩිය හා තලය අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය 0.9 වේ. $\alpha < \tan^{-1}(0.9)$ නම්, වංගෙඩිය සමතුලිතතාවේ පවතින බව පෙන්වන්න; මෙහි α යනු තලයේ තිරස් ආනතිය වේ.

17. (a) එක්තරා කර්මාන්තශාලාවක අයිතමවලින් 50% ක් A යන්ත්‍රය නිපදවන අතර ඉතිරිය B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලැබේ. A , B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලබන අයිතමවලින් පිළිවෙලින් 1%, 3% හා 2% ක් දෝෂ සහිත බව දැනිලි. සසම්භාවීව තෝරාගත් අයිතමයක් දෝෂ සහිත වීමේ සම්භාවිතාව 0.018 බව දී ඇත. B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලබන අයිතමවල ප්‍රතිශත සොයන්න.

සසම්භාවී ලෙස තෝරාගත් අයිතමයක් දෝෂ සහිත බව දී ඇති විට, එය A යන්ත්‍රය මගින් නිපදවන ලද එකක් වීමේ සම්භාවිතාව සොයන්න.

(b) එක්තරා කර්මාන්තශාලාවක සේවකයින් 100 දෙනකු තම නිවසේ සිට සේවා ස්ථානයට ගමන් කිරීමට ගනු ලබන කාලය (මිනිත්තුවලින්) පහත වගුවේ දී ඇත:

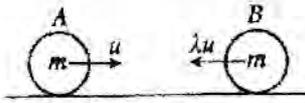
ගනු ලබන කාලය	සේවකයින් ගණන
0 – 20	10
20 – 40	30
40 – 60	40
60 – 80	10
80 – 100	10

ඉහත දී ඇති ව්‍යාප්තියේ මධ්‍යන්‍යය, සම්මත අපගමනය හා මාතය නිමානය කරන්න.

පසුව, 80 – 100 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සිටි සියලුම සේවකයින් කර්මාන්තශාලාව ආසන්නයේ පදිංචියට ගොස් ඇත. එයින්, 80 – 100 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සංඛ්‍යාතය 10 සිට 0 දක්වා ද 0 – 20 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සංඛ්‍යාතය 10 සිට 20 දක්වා ද වෙනස් විය.

නව ව්‍යාප්තියේ මධ්‍යන්‍යය, සම්මත අපගමනය හා මාතය නිමානය කරන්න.

1. එක එකෙහි ස්කන්ධය m වූ A හා B අංශු දෙකක් සුමට තිරස් ගෙඩිමත් මත එකම සරල රේඛාවේ එකෙහි ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවලට චලනය වෙමින් සරල ලෙස ගැටේ. ගැටුමට මොහොතකට පෙර A හි හා B හි ප්‍රවේග පිළිවෙළින් u හා λu වේ. A හා B අතර ප්‍රත්‍යාගති සංගුණකය $\frac{1}{2}$ වේ.

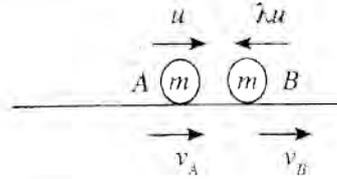

ගැටුමට මොහොතකට පසු A හි ප්‍රවේගය සොයා $\lambda > \frac{1}{3}$ නම්, A හි චලිත දිශාව ප්‍රතිවිරුද්ධ වන බව පෙන්වන්න.

A හා B සඳහා $I = \Lambda(mv)$, \rightarrow යෙදීමෙන් :

$$(mv_A + mv_B) - (mu - m\lambda u) = 0.$$

$$\therefore v_A + v_B = (1 - \lambda)u \quad \text{--- (1) (10) (5) + (5)}$$

නිව්ටන්ගේ පරිත්‍යේෂණමත නියමයෙන් :

$$v_B - v_A = \frac{1}{2}(u + \lambda u) \quad \text{--- (2) (5)}$$

$$\text{(1) - (2)} : 2v_A = u - \lambda u - \frac{1}{2}u - \frac{\lambda}{2}u$$

$$v_A = \frac{1}{4}(1 - 3\lambda)u \quad \text{--- (5)}$$

$$\lambda > \frac{1}{3}, \text{ නම් එවිට } v_A < 0. \quad \text{--- (5)}$$

$\therefore A$ හි චලිත දිශාව ප්‍රතිවිරුද්ධ වේ.

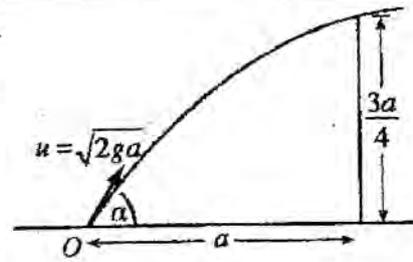
$$\text{(1) + (2)} : 2v_B = \frac{3}{2}u - \frac{\lambda u}{2} = \frac{u}{2}(3 - \lambda) \Rightarrow v_B = \frac{u}{4}(3 - \lambda)$$

$$\begin{aligned} \text{(1) ආ} : v_A &= (1 - \lambda)u - v_B \\ &= u - \lambda u - \frac{3u}{4} + \frac{\lambda u}{4} \\ &= \frac{u}{4} - \frac{3\lambda u}{4} \\ &= \frac{u(1 - 3\lambda)}{4} \end{aligned}$$

2. අංශුවක් තිරස් ගෙඩිමත් මත වූ O ලක්ෂ්‍යයක සිට $u = \sqrt{2ga}$ ආරම්භක ප්‍රවේගයකින් හා තිරතව α ($0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$) කෝණයකින් ප්‍රක්ෂේප කරනු ලැබේ. අංශුව, O සිට a තිරස් දුරකින් පිහිටි P හා $\frac{3a}{4}$ වූ සිරස් විත්තියකට යාන්තමින් ඉහළින් යයි.

$\sec^2 \alpha - 4 \tan \alpha + 3 = 0$ බව පෙන්වන්න.

එ නමින්, $\alpha = \tan^{-1}(2)$ බව පෙන්වන්න.

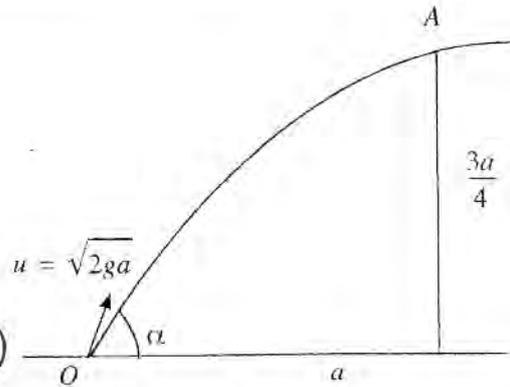
O සිට A දක්වා ගතවූ කාලය t යැයි ගනිමු.

$S = ut + \frac{1}{2}at^2$ යෙදීමෙන්,

$\rightarrow a = u \cos \alpha t$ ————— (1) (5)

$\uparrow \frac{3a}{4} = u \sin \alpha t - \frac{1}{2}gt^2$ ————— (2) (5)

(1) $\Rightarrow t = \frac{a}{u \cos \alpha}$

දැන්, (2) $\Rightarrow \frac{3a}{4} = a \tan \alpha - \frac{1}{2}g \frac{a^2}{2g a \cos^2 \alpha}$ (5)

$\Rightarrow \frac{3}{4} = \tan \alpha - \frac{1}{4} \sec^2 \alpha$

$\Rightarrow \sec^2 \alpha - 4 \tan \alpha + 3 = 0$ (5)

$\Rightarrow (1 + \tan^2 \alpha) - 4 \tan \alpha + 3 = 0$

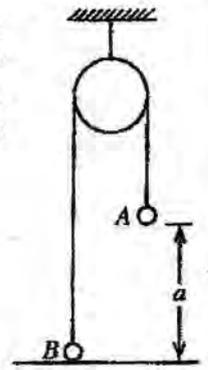
$\Rightarrow \tan^2 \alpha - 4 \tan \alpha + 4 = 0$

$\Rightarrow (\tan \alpha - 2)^2 = 0$

$\therefore \tan \alpha = 2$ (5)

$\therefore \alpha = \tan^{-1}(2)$

3. එක එකෙහි ස්කන්ධය m වූ A හා B අංශු දෙකක්, අවල සුමට කප්පියක් මගින් යන සැහැල්ලු අවිභන්‍ය තන්තුවක දෙකෙළවරට ඇඳා, රූපයේ දැක්වෙන පරිදි A අංශුව තිරස් ගෙඩීමක සිට a උසකින් ඇතිවී B අංශුව ගෙඩීම ස්පර්ශ කරමින් ද සම්තුලිතතාවයේ පිහිටා ඇත. දැන්, A අංශුවට සිරස්ව පහළට mu ආවේගයක් දෙනු ලැබේ. ආවේගයෙන් මොහොතකට පසු A අංශුවේ ප්‍රවේගය සොයන්න.
 A ට ගෙඩීම වෙත ළඟා වීමට ගතවන කාලය ලියා දක්වන්න.

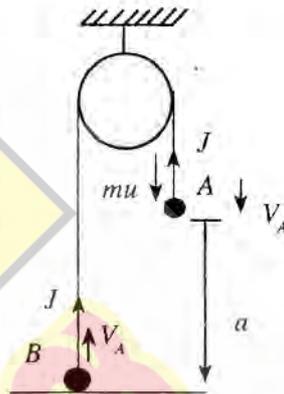
$I = \Delta(mv)$ යෙදීමෙන්,

(A) $\downarrow mu - J = mV_A$ (5)

(B) $\uparrow J = mV_A$ (5)

$\therefore V_A = \frac{u}{2}$ (5)

$T = \frac{a}{V_A} = \frac{2a}{u}$ (5)

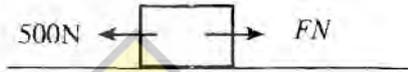

නැතහොත් නදුව නිසිවේ අවස්ථාවකට
 එහි වැඩෙය $V_A \uparrow$ $V_B \downarrow$ ලෙස
 කර තිබීම
 V_1, V_2 ලෙස දැක්වීමට
 $I = \Delta(mv)$ 5 ලකුණ
 $V_1 = V_2$ තත්වය ලෙස 5 ලකුණ

4. ස්කන්ධය 1500 kg වූ කාරයක්, විශාලත්වය 500 N වූ නියත ප්‍රතිරෝධයකට එරෙහිව සෘජු තිරස් මාර්ගයක ධාවනය වේ. කාරයේ එන්ජිම 50 kW ජවයකින් ක්‍රියාකරමින් කාරය 25 m s^{-1} වේගයෙන් ධාවනය වන විට එහි ත්වරණය සොයන්න.
මෙම මොහොතේ දී කාරයේ එන්ජිම ක්‍රියා විරහිත කරනු ලැබේ. එන්ජිම ක්‍රියා විරහිත කළ මොහොතේ සිට තත්පර 50 කට පසු කාරයේ වේගය සොයන්න.

$$\longrightarrow a \text{ ms}^{-2}$$

$$\longrightarrow 25 \text{ ms}^{-1}$$

ජවය = 50kW නිසා,

$$50 \times 10^3 = F \times 25 \quad (5)$$

$$\therefore F = 2000$$

$$F = ma \longrightarrow \text{යෙදීමෙන්}$$

$$F - 500 = 1500 a \quad (5)$$

$$\therefore a = 1 \quad (5)$$

කාරයේ එන්ජිම නැවතුණු විට,

$$F = ma \longrightarrow$$

$$-500 = 1500 f \quad (5)$$

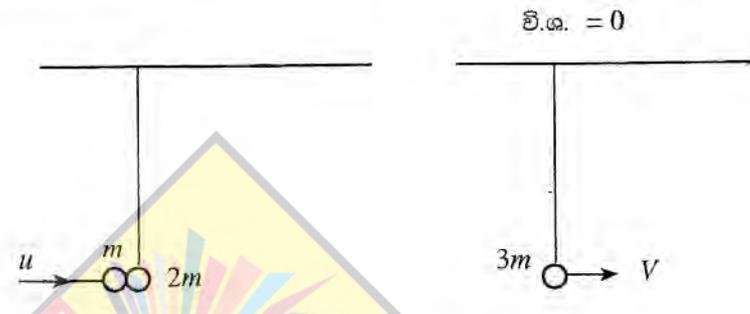
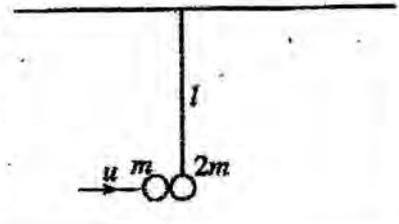
$$\therefore f = -\frac{1}{3}$$

$$v = u + at \longrightarrow \text{යෙදීමෙන්}$$

$$v = 25 - \frac{1}{3} \times 50$$

$$v = \frac{25}{3} \text{ ms}^{-1} \quad (5)$$

5. දිග l වන සාපාලිපු අවිකතා තන්තුවක් මගින් තිරස් සිවිලිමක තීදනසේ එල්ලා ඇති ස්කන්ධය $2m$ වූ P අංශුවක් සමතුලිතතාවයේ පවතී. u ප්‍රවේගයෙන් තිරස් දිශාවකින් චලනය වන ස්කන්ධය m වූ තවත් අංශුවක්, P අංශුව සමඟ ගැටී එයට හා වේ. ගැටුමට පසුව ද තන්තුව තදව පවතින අතර සංයුක්ත අංශුව සිවිලිමට යාන්තමින් ළඟා වේ. $u = \sqrt{18gl}$ බව පෙන්වන්න.

$\underline{I} = \Delta(mv)$ යෙදීමෙන් : m හා $2m$ →

$$0 = 3mV - mu \quad (5)$$

$$\therefore V = \frac{u}{3} \quad (5)$$

සංයුක්ත අංශුව සඳහා ශක්ති සංස්ථිති මූලධර්මය යෙදීමෙන්,

$$\frac{1}{2} (3m) V^2 - 3mgl = 0. \quad (10) \quad \text{එය } u \text{ ට 5}$$

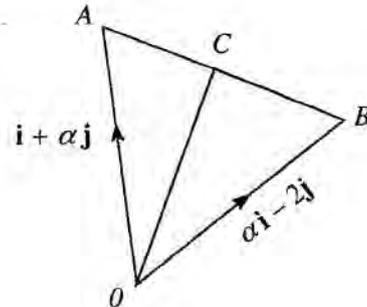
$$\therefore V^2 = 2gl$$

$$\therefore \frac{u^2}{9} = 2gl$$

$$\text{ඒ නසින්, } u = \sqrt{18gl} \quad (5)$$

6. $\alpha > 0$ හා සුදුසු රූප අංකනයෙන්, O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $i + \alpha j$ හා $\alpha i - 2j$ යැයි ගනිමු. C යනු $AC : CB = 1 : 2$ වන පරිදි AB මත වූ ලක්ෂ්‍යය යැයි ද ගනිමු. $AB \perp OC$ ලම්බ යැයි දී ඇත. α හි අගය සොයන්න.

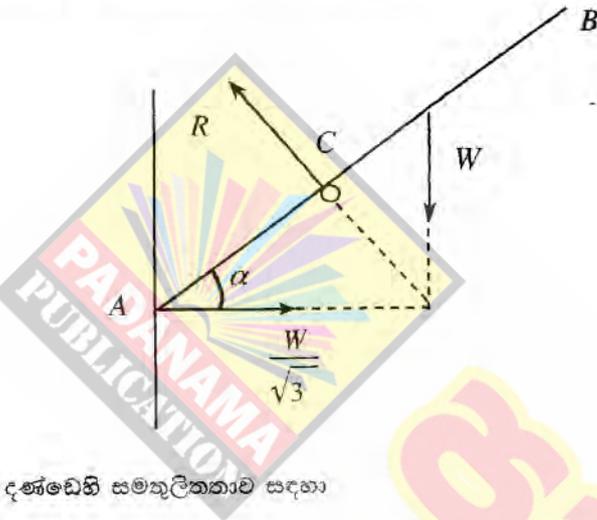
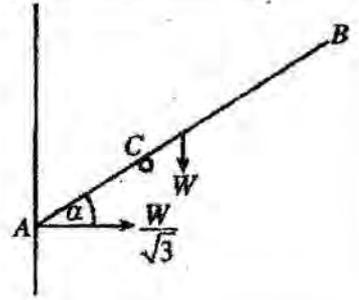
$$\begin{aligned} \vec{AB} &= \vec{AO} + \vec{OB} \\ &= -(i + \alpha j) + (\alpha i - 2j) \quad (5) \\ &= (\alpha - 1)i - (\alpha + 2)j \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \vec{OC} &= \vec{OA} + \vec{AC} \\ &= \vec{OA} + \frac{1}{3} \vec{AB} \quad (5) \\ &= (i + \alpha j) + \frac{1}{3} [(\alpha - 1)i - (\alpha + 2)j] \quad (5) \\ &= \frac{1}{3} [(\alpha + 2)i + 2(\alpha - 1)j] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \vec{OC} \perp \vec{AB} &\Leftrightarrow \vec{OC} \cdot \vec{AB} = 0 \quad (5) \\ &\Leftrightarrow (\alpha - 1)(\alpha + 2) - 2(\alpha + 2)(\alpha - 1) = 0 \\ &\Leftrightarrow (\alpha - 1)(\alpha + 2) = 0 \\ &\Leftrightarrow \alpha = 1 \quad (5) \quad (\because \alpha > 0) \end{aligned}$$

7. දිග $2a$ හා බර W වූ ACB ඒකාකාර දණ්ඩක් රූපයේ දක්වා ඇති පරිදි A කෙළවර සුමව සිරස් බිත්තියකට එරෙහිව C හි තබා ඇති සුමට නාදාත්තක් මගින් සමතුලිතතාවේ තබා ඇත. A හි දී බිත්තිය මගින් ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව $\frac{W}{\sqrt{3}}$ බව දී ඇත. දණ්ඩ තිරස සමග සාදන α කෝණය $\frac{\pi}{6}$ බව පෙන්වන්න.

දණ්ඩෙහි සමතුලිතතාව සඳහා

$$\rightarrow R \sin \alpha = \frac{W}{\sqrt{3}} \quad \text{--- (1) (5)}$$

$$\uparrow R \cos \alpha = W \quad \text{--- (2) (5)}$$

$$\frac{(1)}{(2)} \Rightarrow \tan \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{6} \quad \text{(5)}$$

$$\text{ඇත්. (1)} \Rightarrow R = \frac{2W}{\sqrt{3}}$$

$$\overset{A}{\curvearrowright} R \times AC = W \times a \cos \frac{\pi}{6} \quad (\text{හෝ } Wa \cos \alpha) \quad \text{(5)}$$

$$\frac{2W}{\sqrt{3}} \times AC = W \times a \times \frac{\sqrt{3}}{2}$$

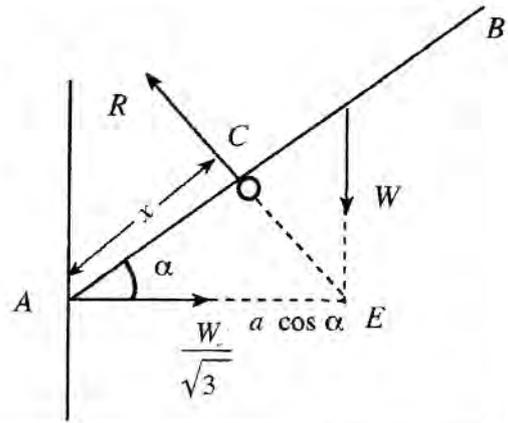
$$AC = \frac{3}{4} a \quad \text{(5)}$$

වෙනත් ක්‍රමයක් 1

$$\frac{W}{\sqrt{3}} \cos \alpha = W \sin \alpha \quad (10)$$

$$\Rightarrow \tan \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{6} \quad (5)$$

$$\frac{W}{\sqrt{3}} \times x \sin \frac{\pi}{6} = W \times (a-x) \cos \frac{\pi}{6} \quad \text{හෝ } x = AE \cos \alpha \quad (5)$$

$$\frac{1}{\sqrt{3}} \times x \times \frac{1}{2} = (a-x) \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$x = 3(a-x)$$

$$x = \frac{3}{4} a \quad (5)$$

වෙනත් ක්‍රමයක් 2

ADE බල ත්‍රිකෝණයක් වේ. (5)

$$\frac{\frac{W}{\sqrt{3}}}{AE} = \frac{W}{AD}$$

$$\frac{AE}{AD} = \frac{1}{\sqrt{3}} \quad (5)$$

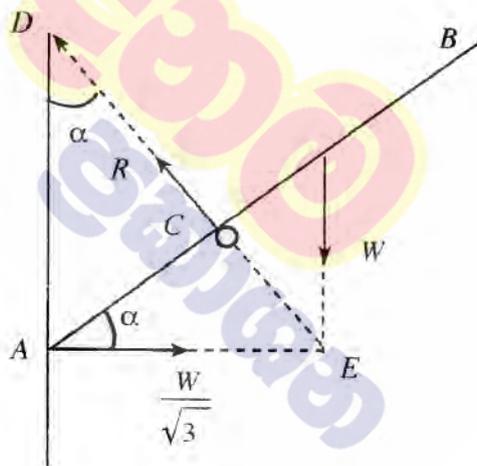
$$\Rightarrow \tan \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{6} \quad (5)$$

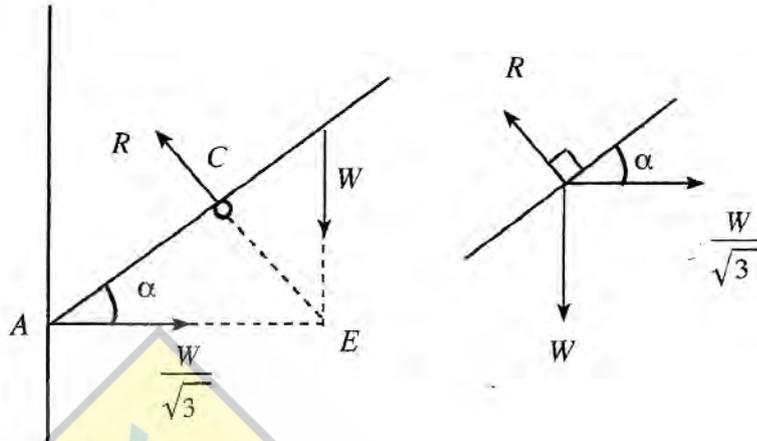
$$\therefore AE = a \cos \frac{\pi}{6} = \frac{a\sqrt{3}}{2} \quad (5)$$

$$AC = AE \cos \frac{\pi}{6} = \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$= \frac{3}{4} a \quad (5)$$

වෙනත් ක්‍රමයක් 3

ලාභී නියමයෙන්,

$$\frac{W}{\sin\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right)} = \frac{\frac{W}{\sqrt{3}}}{\sin(\pi - \alpha)} \quad (5)$$

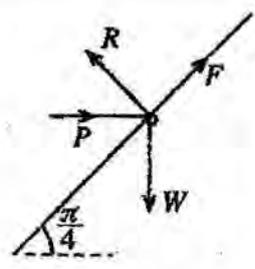
$$\frac{1}{\cos \alpha} = \frac{1}{\sqrt{3} \sin \alpha} \quad (5)$$

$$\Rightarrow \tan \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

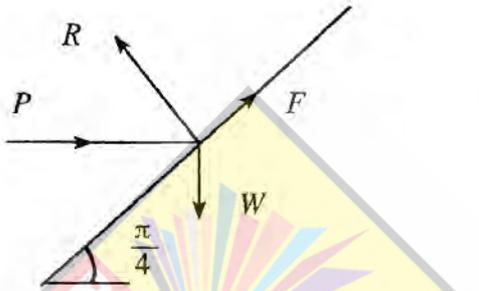
$$\Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{6} \quad (5)$$

$$AC = AE \cos \alpha \quad \text{මගින්} \quad AC = \frac{3}{4} a \quad \text{ලැබේ.} \quad (5) + (5)$$

8. බර W වූ කුඩා පබළුවක් තිරසරව $\frac{\pi}{4}$ කෝණයකින් ආනත අවල, රළ, සාදු කම්බියකට අමුණා ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි විශාලත්වය P වූ තිරස් බලයක් මගින් පබළුව සමතුලිතව තබා ඇත. පබළුව හා කම්බිය අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය $\frac{1}{2}$ වේ. පබළුව මත ඝර්ෂණ බලය F හා අභිලම්භ ප්‍රතික්‍රියාව R නිර්ණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සමීකරණ P හා W ඇසුරෙන් ලබා ගන්න.

$\frac{F}{R} = \frac{W-P}{W+P}$ බව දී ඇත. $\frac{W}{3} \leq P \leq 3W$ බව පෙන්වන්න.

$$F = \frac{W-P}{W+P}$$

පබළුවේ සමතුලිතතාව සඳහා

$$F - \frac{W}{\sqrt{2}} + \frac{P}{\sqrt{2}} = 0 \quad (5) \quad (\cos \frac{\pi}{4} \text{ හෝ } \sin \frac{\pi}{4} \text{ සමඟ})$$

$$R - \frac{W}{\sqrt{2}} - \frac{P}{\sqrt{2}} = 0 \quad (5) \quad (\cos \frac{\pi}{4} \text{ හෝ } \sin \frac{\pi}{4} \text{ සමඟ})$$

$$\mu \geq \frac{|F|}{R}$$

භ්‍රමණය නැතිවීමේ 5

$$\frac{1}{2} \geq \frac{|W-P|}{W+P} \quad (10)$$

සංවිභවනීය අගය නොමැති (5) පමණි.

$$\therefore |W-P| \leq \frac{1}{2} (W+P)$$

$$\therefore -\frac{1}{2} (W+P) \leq W-P \leq \frac{1}{2} (W+P)$$

ඒ නමින්, $\frac{W}{3} \leq P \leq 3W \quad (5)$

9. A හා B යනු Ω නියැදි අවකාශයක සිද්ධි දෙකක් යැයි ගනිමු. සුපුරුදු අංකනයෙන්, $P(A) = \frac{3}{5}$, $P(B|A) = \frac{1}{4}$ හා $P(A \cup B) = \frac{4}{5}$ බව දී ඇත. $P(B)$ සොයන්න.
A හා B සිද්ධි ස්වායත්ත නොවන බව පෙන්වන්න.

$$P(B|A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)}$$

$$\Rightarrow P(A \cap B) = \frac{3}{5} \times \frac{1}{4} = \frac{3}{20} \quad (5)$$

$$\text{ඇත්, } P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) \quad \text{මගින්} \quad (5)$$

$$\frac{4}{5} = \frac{3}{5} + P(B) - \frac{3}{20} \quad \text{ලැබේ.}$$

$$\therefore P(B) = \frac{16}{20} - \frac{12}{20} + \frac{3}{20} = \frac{7}{20} \quad (5)$$

$$\text{එවිට } P(A) \cdot P(B) = \frac{3}{5} \times \frac{7}{20} = \frac{21}{100} \quad (5)$$

$$\therefore P(A \cap B) \neq P(A) \cdot P(B) \quad (5)$$

\therefore A හා B ස්වායත්ත නොවේ.

25

10. එක එකක් 10 ට අඩු හෝ සමාන ධන නිඛිලමය නිරීක්ෂණ 5 ක කුලකයක මධ්‍යන්‍යය, මධ්‍යස්ථය හා මාතෘකය එක එකක් 6 ට සමාන වේ. නිරීක්ෂණවල පරාසය 9 වේ. මෙම නිරීක්ෂණ පහ සොයන්න.

මාතෘකය = 6 \Rightarrow 6, 6 සංඛ්‍යාවලින් අවම වශයෙන් දෙකක් වේ. (5)

පරාසය = 9 හා සංඛ්‍යා ධන නිඛිල ≤ 10 වේ. කුඩාම සංඛ්‍යාව 1 හා විශාලම සංඛ්‍යාව 10 වේ. (5)

මධ්‍යස්ථය 6 වන නිසා, සංඛ්‍යා

$\left. \begin{array}{l} 1, a, 6, 6, 10 \\ 1, 6, 6, a, 10. \end{array} \right\}$ විය යුතුය. (5) දැනටත් නොමැති (5) දෙවැනි

මධ්‍යන්‍යය = $\frac{a+23}{5} = 6$ ලබා දෙයි. (5)

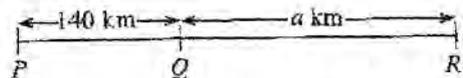
නිරීක්ෂණවලින්
 විචලිත වශයෙන් (10)

$\therefore a = 7$ (5)

\therefore සංඛ්‍යා 1, 6, 6, 7, 10 වේ.

11. (a) රූපයෙහි පෙන්වා ඇති පරිදි P, Q හා R දුම්රිය ස්ථාන තුනක් PQ = 140 km හා QR = a km වන පරිදි සරල රේඛාවක පිහිටා ඇත. කාලය t = 0 දී A දුම්රියක් P හි දී නිශ්චලතාවයෙන් ආරම්භ කර Q දෙසට f km h⁻² නියත ත්වරණයෙන් පැය භාගයක් ගමන් කර කාලය t = 1/2 h හි දී එයට තිබූ ප්‍රවේගය පැය තුනක කාලයක් පවත්වාගෙන යයි. ඉන්පසු එය f km h⁻² නියත මන්දනයෙන් ගමන් කර Q හි දී නිශ්චලතාවට පැමිණෙයි. කාලය t = 1 h හි දී කවක් B දුම්රියක් R හි දී නිශ්චලතාවයෙන් ආරම්භ කර Q දෙසට පැය T කාලයක් 2f km h⁻² නියත ත්වරණයෙන් ද ඉන්පසු f km h⁻² නියත මන්දනයෙන් ද ගමන් කර Q හි දී නිශ්චලතාවට පැමිණෙයි. දුම්රිය දෙකම එකම මෙහෙයවීමේ දී නිශ්චලතාවට පැමිණේ. එකම රූපසටහනක A හා B හි විලින සඳහා ප්‍රවේග-කාල ප්‍රස්තාරවල දළ සටහන් අඳින්න.

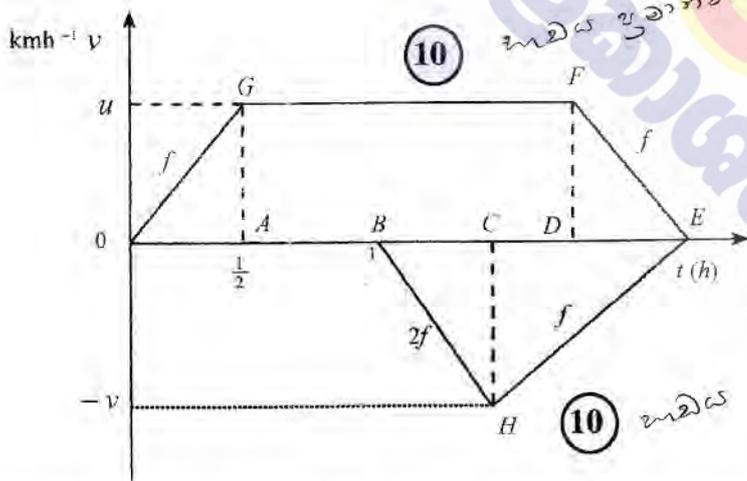
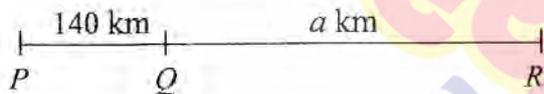
එ නමින් හෝ අන් අගුරකින් හෝ, f = 80 බව පෙන්වා, T හි හා a හි අගයන් සොයන්න.

(b) නැවක් පොළොවට සාපේක්ෂව u ඒකාකාර වේගයෙන් බවහිර දෙසට යාත්‍රා කරන අතර බෝට්ටුවක් පොළොවට සාපේක්ෂව u/2 ක ඒකාකාර වේගයෙන් සරල රේඛීය පෙතක යාත්‍රා කරයි. එක්තරා මොහොතක දී, බෝට්ටුවෙන් d දුරකින් උතුරෙන් නැගෙනහිරට π/3 ක කෝණයකින් නැව පිහිටයි.

(i) බෝට්ටුව පොළොවට සාපේක්ෂව උතුරෙන් බවහිරට π/6 ක කෝණයක් සාදන දිශාවට යාත්‍රා කරයි නම් බෝට්ටුවට නැව අල්ලාගත නැති බව පෙන්වා, එයට නැව අල්ලා ගැනීමට ගතවන කාලය 2d/√3u බව පෙන්වන්න.

(ii) බෝට්ටුව පොළොවට සාපේක්ෂව උතුරෙන් නැගෙනහිරට π/6 ක කෝණයක් සාදන දිශාවට යාත්‍රා කරයි නම් නැවට සාපේක්ෂව බෝට්ටුවේ වේගය √7u/2 බව පෙන්වා, නැව සහ බෝට්ටුව අතර කෙටිම දුර d/2√7 බව පෙන්වන්න.

(a)

20

වෙන වෙනම වෘත්ත ඇඳ තීරයකින් 10 යි.

හා ප්‍රවේගයේ උඩට වෘත්ත ඇඳ තීරයකින් 5 යි වෘත්තයකින්.

ΔOAG

$$f = \frac{u}{\frac{1}{2}}$$

$$\therefore f = 2u \quad (5)$$

$\Delta OAG \cong \Delta DEF$

$$\therefore DE = \frac{1}{2} \quad (5)$$

$OEFG$ ත්‍රිකෝණයේ වර්ගඵලය = 140 (5)

$$\frac{1}{2} (4 + 3) u = 140 \quad (5)$$

$$\therefore u = 40$$

$$\therefore f = 80. \quad (5)$$

25

ΔBHC

$$2f = \frac{V}{T} \Rightarrow 160 = \frac{V}{T} \quad (5)$$

ΔECH

$$f = \frac{V}{CE} \Rightarrow 80 = \frac{V}{CE} \quad (5)$$

$$\therefore CE = 2T \quad (5)$$

$$\therefore 3T = 3 \text{ හා } T = 1. \quad (5) \text{ නමඳ } V = 160.$$

$$a = BHE \text{ ත්‍රිකෝණයෙහි වර්ගඵලය} = \frac{1}{2} \times 3 \times 160$$

$$= 240 \quad (5)$$

25

(b) $V(S, E) = \leftarrow u$ (5)

(i) $V(B, E) = \frac{u}{2}$ $\leftarrow \frac{\pi}{6}$ (5)

$V(B, S) = V(B, E) + V(E, S)$ (5)

$= \vec{PQ} + \vec{QR}$
 $= \vec{PR}$

$QS = \frac{u}{2} \sin \frac{\pi}{6} = \frac{u}{4}$

$\therefore SR = \frac{3u}{4}$

$SP = \frac{u}{2} \cos \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}u}{4}$

$\tan \alpha = \frac{SR}{SP} = \frac{3u}{4} \times \frac{4}{\sqrt{3}u} = \sqrt{3}$ (5) + (5)

$\therefore \alpha = \frac{\pi}{3}$ (5)

\therefore බෝට්ටුවට නැව අල්ලා ගත හැකිය.

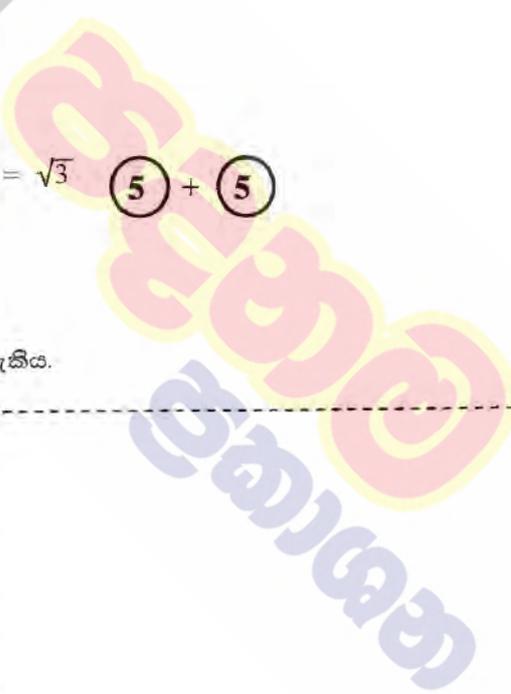
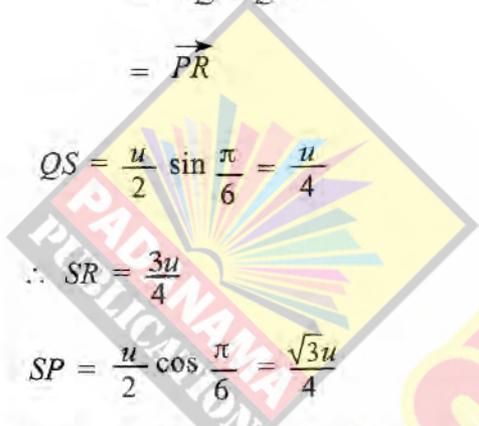
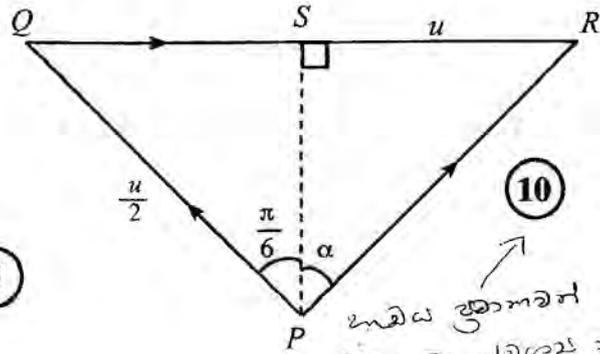
40

$\hat{QPR} = \frac{\pi}{2}$

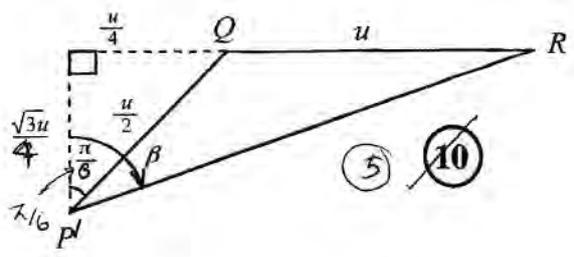
$\therefore PR = \frac{\sqrt{3}u}{2}$ (5)

$t = \frac{d}{PR} = \frac{2d}{\sqrt{3}u}$ (5)

10

(ii) $V(B, E) = \frac{u}{2}$ (5)

$V(B, S) = V(B, E) + V(E, S)$

$= \vec{PQ} + \vec{QR}$

$= \vec{PR}$

(i) කොටස්
 ගමලිය වෙහි
 නෛද්‍ය ප්‍රවේග
 මෙහෙයවනු ලබන බැවින්

(5) දැනට
 නව කොටස
 (i) කොටස වෙහි වෙහි

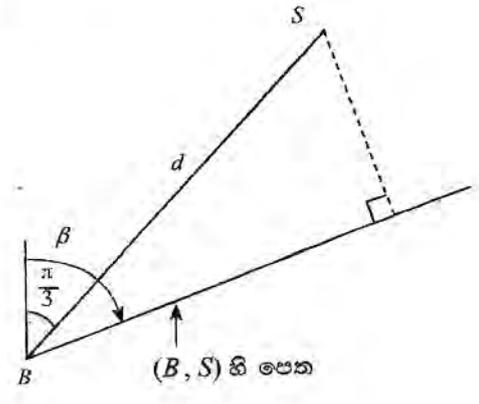
ප්‍රවේග ක්‍රියාත්මකයෙන්,
 $\sin \beta = \frac{5}{2\sqrt{7}}$ හා $\cos \beta = \frac{\sqrt{3}}{2\sqrt{7}}$ වේ.

කෙටිම පුර $= d \sin(\beta - \frac{\pi}{3})$ (5)

$= d(\sin \beta \cos \frac{\pi}{3} - \cos \beta \sin \frac{\pi}{3})$ (5)

$= d(\frac{5}{4\sqrt{7}} - \frac{3}{4\sqrt{7}})$

$= \frac{d}{2\sqrt{7}}$ (5)

$P'R^2 = (\frac{\sqrt{3}u}{4})^2 + (\frac{u}{4} + u)^2$ (5)

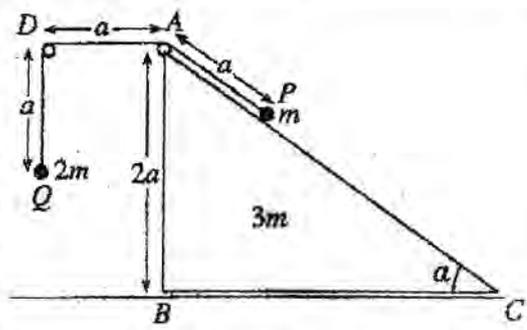
$= \frac{3u^2}{16} + \frac{25u^2}{16}$

$= \frac{28u^2}{16}$

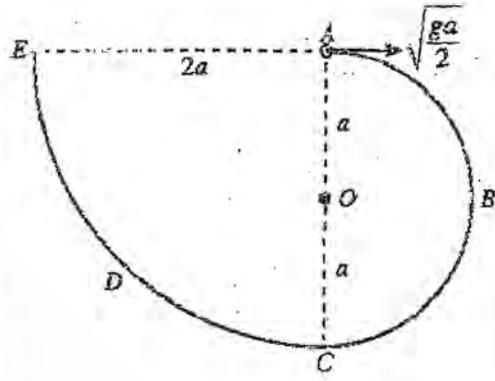
$= \frac{7u^2}{4}$

$P'R = \frac{\sqrt{7}u}{2}$ (5)

12.(a) රූපයෙහි ABC ත්‍රිකෝණය, $\hat{ACB} = \alpha$, $\hat{ABC} = \frac{\pi}{2}$ හා $AB = 2a$ වූ BC අඩංගු මුහුණත සුමට තිරස් හෙබිමක් මත තබන ලද ස්කන්ධය $3m$ වන සුමට ඒකාකාර කුඤ්ඤයක ගුරුත්ව කේන්ද්‍රය තුළින් වූ සිරස් තරස්කඩ වේ. AC රේඛාව, එය අඩංගු මුහුණතෙහි උපරිම බෑවුම් රේඛාවක් වේ. D ලක්ෂ්‍යය, AD තිරස් වන පරිදි ABC කලයෙහි වූ අවල ලක්ෂ්‍යයකි. A හා D හි සවිකර ඇති සුමට කුඩා කප්පි දෙකක් මගින් යන දිග $3a$ වූ සැහැල්ලු අවිභ්‍යාස තන්තුවක දෙකෙළවරට පිළිවෙළින් ස්කන්ධය m හා $2m$ වූ P හා Q අංශු දෙක ඇඳා ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි P අංශුව AC මත අල්වා තබා $AP = AD = DQ = a$ වන පරිදි Q අංශුව නිදහසේ එල්ලෙමින් පද්ධතිය නිශ්චලතාවයෙන් මුදා හරිනු ලැබේ. Q අංශුව හෙබිමට ළඟා වීමට ගන්නා කාලය නිර්ණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් සමීකරණ ලබා ගන්න.

(b) රූපයේ දැක්වෙන පරිදි ABCDE සුමට කුඩා කම්බියක් සිරස් කලයක සවි කර ඇත. ABC කොටස O කේන්ද්‍රය හා අරය a වූ අර්ධ වෘත්තයක් වන අතර CDE කොටස කේන්ද්‍රය A හා අරය $2a$ වූ වෘත්තයකින් සකරන කොටසකි. A හා C ලක්ෂ්‍ය O හරහා යන සිරස් රේඛාවේ පිහිටන අතර, AE රේඛාව තිරස් වේ. ස්කන්ධය m වූ කුඩා සුමට P පබළුවක් A හි තබා තිරස්ව $\sqrt{\frac{ga}{2}}$ ප්‍රවේගයක් දෙනු ලබන අතර එය කම්බිය දිගේ චලිතය ආරම්භ කරයි.

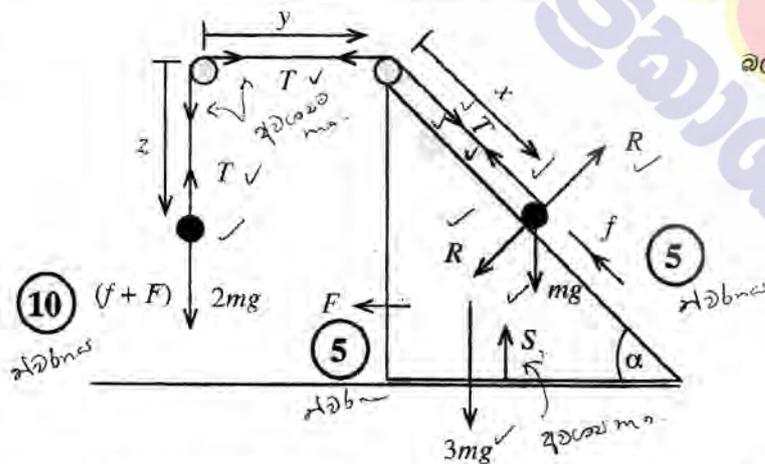
\vec{OA} සමඟ θ ($0 \leq \theta \leq \pi$) කෝණයක් \vec{OP} සාදන විට

P පබළුවේ v වේගය, $v^2 = \frac{ga}{2}(5 - 4\cos\theta)$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

ඉහත පිහිටීමේ දී කම්බිය මගින් P පබළුව මත ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව සොයා, P පබළුව $\theta = \cos^{-1}\left(\frac{5}{6}\right)$ වූ ලක්ෂ්‍යය පසු කරන විට එය එහි දිශාව වෙනස් කරන බව පෙන්වන්න.

P පබළුව E හි දී කම්බියෙන් ඉවත් වීමට මොහොතකට පෙර එහි ප්‍රවේගය ලියා දක්වා එම මොහොතේ දී කම්බිය මගින් P පබළුව මත ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව සොයන්න.

(a)

$x + y + z = \text{නියතයකි.}$
 $\vec{z} = -\vec{x} - \vec{y}$
 $= f + F$

බල (15) ✓

R දෙපසට ලැබුණ බව තර්ක වී
 S ද ඒවුණ බව තර්ක වී
 හා බලයන් ඒවුණ විට - (5)
 බල 2 ද - (10)

නිර්ණය වූ ආකාරයට මොහොතකට පෙර එහි ප්‍රවේගය ලියා දක්වා එම මොහොතේ දී කම්බිය මගින් P පබළුව මත ඇති කරන ප්‍රතික්‍රියාව සොයන්න.

$F = ma$ යෙදීමෙන්

$(2m) \downarrow$ සඳහා $2mg - T = 2m(f + F)$ (10) / 0

x, y, z

ලෙස හෝ z දිශාවේ
 ඉහළ දෙසට $F = ma$
 ඉහළ දෙසට $F = ma$
 10 වැනි ප්ලාස්ටික්.

$(m) \nwarrow$ සඳහා $T - mg \sin \alpha = m(f + F \cos \alpha)$ (10) / 0

(m) හා $(3m) \leftarrow$ සඳහා $T = 3mF + m(F + f \cos \alpha)$ (15) / 0

$(2m) \downarrow$ $S = ut + \frac{1}{2} at^2$

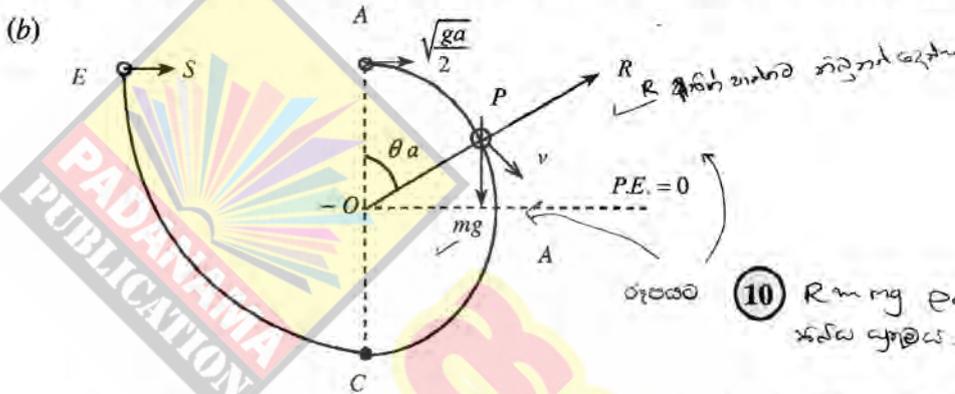
$a = \frac{1}{2}(f + F)t^2$, මෙහි t යනු ගන්නා කාලය වේ. (10)

$F + F$ වෙනුවට F' ලෙස යාන
 සිදු වන්නේ $F' = f + F$
 ලෙසින් 2 10 වැනි ප්ලාස්ටික්.

එවකට $(f + F)$
 වැඩි වීම 20 වැනි ප්ලාස්ටික්.

එවකට - 10
 ① ඉහළින් - 10
 පළමුවෙන්

80

රූපයට (10) $R = mg$ ලෙසට
 තීරණය වේ.

ගමන් සංස්ථිති මූලධර්මය යෙදීමෙන්

$\frac{1}{2}mv^2 + mga \cos \theta = \frac{1}{2}m \left(\frac{ga}{2}\right) + mga$

$\therefore 2v^2 + 4ga \cos \theta = 5ga$

$\therefore v^2 = \frac{ga}{2}(5 - 4 \cos \theta)$ (5)

P.E. + K.E. + සම්කරණය
 (5) (5) (5)

30

විචලිත චලිතය සඳහා $F = ma$ යෙදීමෙන්

$R - mg \cos \theta = -m \frac{v^2}{a}$ (10)

$R = mg \cos \theta - \frac{mg}{2}(5 - 4 \cos \theta)$ (5)
 $= \frac{mg}{2}(6 \cos \theta - 5)$

$R = 0$ වීම $\cos \theta = 5/6$
 හේතුව වන්නේ (5) හේතුව

$0 < \theta < \alpha$; $R > 0$ හා $\alpha < \theta < \pi$; $R < 0$ මෙහි $\cos \alpha = \frac{5}{6}$ (5)

එ නිසින්, පවතින $\theta = \cos^{-1} \left(\frac{5}{6}\right)$ ලක්ෂ්‍යය පසු කරන විට ප්‍රතික්‍රියාව එහි දිශාව වෙනස් කර ගනියි.

20

E හි A වට
 වටයේ බලය
 E හි v වේ.
 $w = \frac{v}{a}$ වේ.
 $v = aw$ වේ.

E හිදී ප්‍රවේගය w ලෙස ගනිමු.

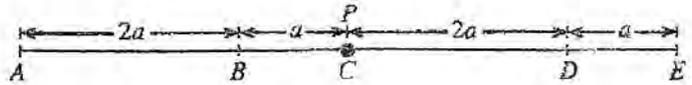
A හිට E දක්වා ගමන් සංස්ථිති නියමය යෙදීමෙන්, $w = \sqrt{\frac{ga}{2}}$ (10)

$F = ma$ යෙදීමෙන්, (5)

$S = \frac{mw^2}{2a} = \frac{m \left(\sqrt{\frac{ga}{2}}\right)^2}{2a} = \frac{mg}{4}$ (5)

20

13. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි $AB = 2a, BC = a,$
 $CD = 2a$ හා $DE = a$ වන පරිදි සුමට
 තිරස් මේසයක් මත A, B, C, D හා E
 ලක්ෂ්‍ය එම පිළිවෙලින් තරල පේශාවක්

මත පිහිටා ඇත. ස්වභාවික දිග $2a$ හා ප්‍රත්‍යාස්ථතා මාපාංකය kmg වන සැහැල්ලු ප්‍රත්‍යාස්ථ තන්තුවක එක් කෙළවරක් A ලක්ෂ්‍යයට ඇඳා ඇති අතර අනෙක් කෙළවර ස්කන්ධය m වන P අංශුවකට ඇඳා ඇත. ස්වභාවික දිග a හා ප්‍රත්‍යාස්ථතා මාපාංකය mg වන තවත් සැහැල්ලු ප්‍රත්‍යාස්ථ තන්තුවක එක් කෙළවරක් E ලක්ෂ්‍යයට ඇඳා ඇති අතර අනෙක් කෙළවර P අංශුවට ඇඳා ඇත.

P අංශුව C හි දල්වා තබා මුදා හල වී, එය සමතුලිතතාවේ පවතී. k හි අගය සොයන්න.

දැන්, P අංශුව D ලක්ෂ්‍යයට ළඟා වන තෙක් AP තන්තුව ඇද නිශ්චලතාවයේ සිට මුදා හරිනු ලැබේ.

D සිට B දක්වා P හි චලිත සමීකරණය $\ddot{x} + \frac{3g}{a}x = 0$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න; මෙහි $CP = x$ වේ.

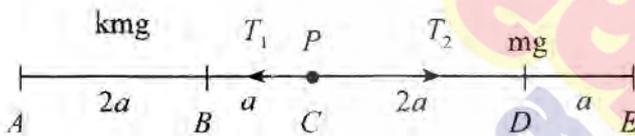
$\dot{x}^2 = \frac{3g}{a}(c^2 - x^2)$ සූත්‍රය භාවිතයෙන් P අංශුව B ට ළඟා වන විට එහි ප්‍රවේගය $3\sqrt{ga}$ බව පෙන්වන්න; මෙහි c යනු විස්තාරය වේ.

P අංශුව B වෙත ළඟා වන විට එයට ආවේගයක් දෙනු ලබන්නේ ආවේගයෙන් මොහොතකට පසු P හි ප්‍රවේගය \vec{BA} දිශාවට \sqrt{ag} වන පරිදි ය.

B පසු කිරීමෙන් පසු ක්ෂණික නිසලතාවට පත්වන තෙක් P හි චලිත සමීකරණය $\ddot{y} + \frac{g}{a}y = 0$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න; මෙහි $DP = y$ වේ.

D චලිත පටන් ගත් P අංශුව දෙවන වතාවට B වෙත පැමිණීමට ගන්නා මුළු කාලය $2\sqrt{\frac{a}{g}}\left(\frac{\pi}{3\sqrt{3}} + \cos^{-1}\left(\frac{3}{\sqrt{10}}\right)\right)$ බව පෙන්වන්න.

13.

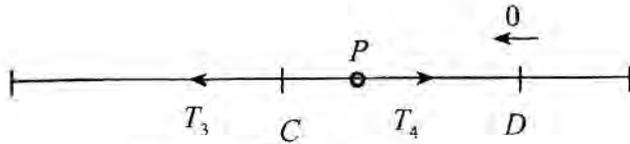

C හිදී P සමතුලිතතාවයේ පවතී.

$\therefore T_1 - T_2 = 0$ (5)

$\therefore kmg \cdot \frac{a}{2a} = mg \cdot \frac{2a}{a}$ (10)

$\therefore k = 4$ (5)

→ $F = ma$ (P) සඳහා :

$$-T_3 + T_4 = m\ddot{x}$$

$$\therefore -4mg \cdot \frac{(a+x)}{2a} + mg \cdot \frac{(2a-x)}{a} = m\ddot{x} \quad (10) / 0$$

$$\text{එවිට, } \frac{g}{a} \{-2a - 2x + 2a - x\} = \ddot{x}$$

$$\therefore \ddot{x} = \frac{-3g}{a} x \quad (5)$$

$$\therefore \ddot{x} + \frac{3g}{a} x = 0$$

මෙය $-a \leq x \leq 2a$ සඳහා වලංගු වේ.

25

මෙම ස. අ. ව. සඳහා කේන්ද්‍රය C ද $x = 2a$ වන විට $\dot{x} = 0$ වේ.

\therefore මෙම ස. අ. ව. හි විස්තාරය $2a$ වේ.

$$\therefore \dot{x}^2 = \frac{3g}{a} (4a^2 - x^2) \quad (5)$$

B ($x = -a$) හි දී ප්‍රවේගය v යැයි ගනිමු.

$$\text{එවිට } v^2 = \frac{3g}{a} (4a^2 - a^2) \quad (5) \leftarrow \text{බෙදුණිම වෙම ඉදහරගත් ලියා ඇත්තම}$$

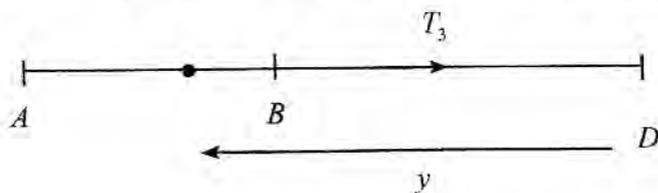
$$= 9ga$$

$$v = 3\sqrt{ga} \quad (5)$$

\therefore P අංශුව පළමුවරට B ට ළඟාවන විට ප්‍රවේගය $3\sqrt{ga}$ වේ.

25

ආවේගය නිසා, ආවේගයට මොහොතකට පසු ප්‍රවේගය \sqrt{ga} වේ.

$$F = ma$$

$$-T_3 = m\ddot{y} \quad (5)$$

$$-mg \frac{y}{a} = m\ddot{y} \quad (5)$$

$$\therefore \ddot{y} = -\frac{g}{a}y$$

$$\text{හෝ } \ddot{y} + \frac{g}{a}y = 0 \quad (5)$$

15

මෙම ස. අ. ව. හි කේන්ද්‍රය D වේ. (5)

විස්තාරය c යැයි ගනිමු.

$$\text{එවිට, } \dot{y}^2 = \frac{g}{a}(c^2 - y^2)$$

$$y = 3a \text{ වන විට } \dot{y} = \sqrt{ga} \quad (5)$$

$$ga = \frac{g}{a}(c^2 - 9a^2) \quad (5)$$

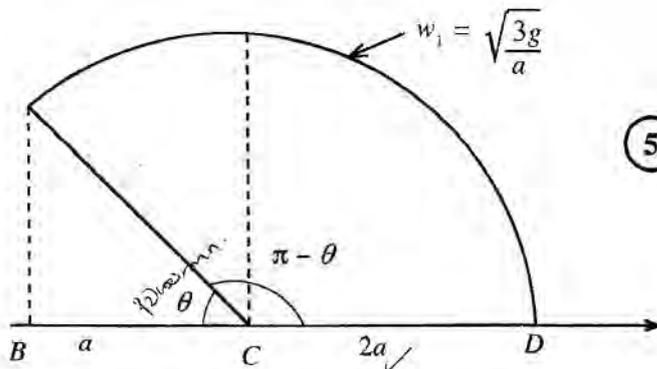
$$\therefore c^2 = 10a^2$$

$$\therefore c = \sqrt{10}a \quad (5)$$

$3a < \sqrt{10}a < 5a$ නිසා, P අංශුව B හා A අතර F ලක්ෂ්‍යයකදී ක්ෂණික නිසලතාවට පත්වේ.

20

D සිට B ට ගන්නා ලද කාලය τ_1 යැයි ගනිමු.

(5)

$$t = \frac{\theta}{\omega}$$

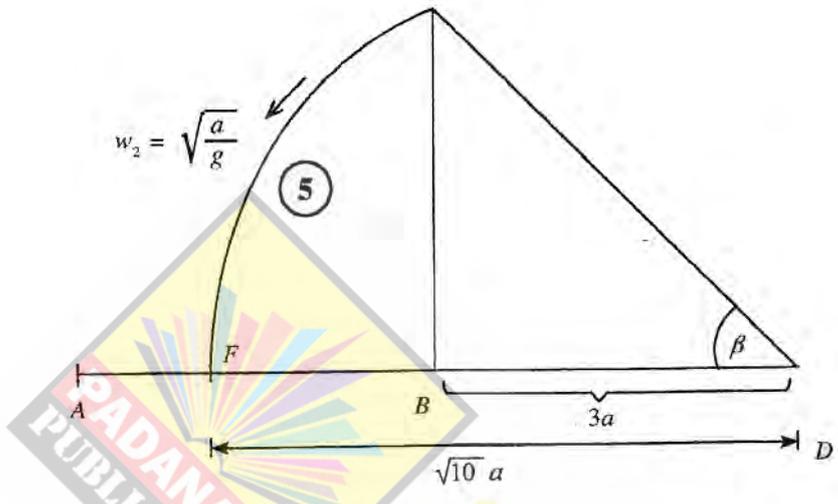
$$\theta = t\omega$$

$$\sqrt{\frac{3g}{a}}\tau_1 = \pi - \theta, \quad \text{මෙහි } \cos\theta = \frac{a}{2a} \quad (5)$$

$$\theta = \frac{\pi}{3} \quad (5)$$

$$\tau_1 = \sqrt{\frac{a}{3g}} \times \frac{2\pi}{3}$$

$$= \frac{2\pi}{3\sqrt{3}} \sqrt{\frac{a}{g}} \quad (5)$$

B සිට F වන ගන්නා ලද කාලය τ_2 යැයි ගනිමු.

$$\sqrt{\frac{g}{a}} \tau_2 = \beta \quad (5) \quad \text{හා} \quad \cos \beta = \frac{3a}{\sqrt{10}a}$$

$$\therefore \tau_2 = \sqrt{\frac{a}{g}} \cos^{-1} \left(\frac{3}{\sqrt{10}} \right) \quad (5) \quad \beta = \cos^{-1} \left(\frac{3}{\sqrt{10}} \right)$$

F සිට B වන ගන්නා ලද කාලය τ_3 යැයි ගනිමු. (දෙවන වතාවට B වන පැමිණීම.)

$$\tau_3 = \tau_2$$

$$\therefore \text{අවසන් කාලය} = \tau_1 + 2\tau_2 \quad (5)$$

$$= 2 \sqrt{\frac{a}{g}} \left\{ \frac{\pi}{3\sqrt{3}} + \cos^{-1} \left(\frac{3}{\sqrt{10}} \right) \right\} \quad (5)$$

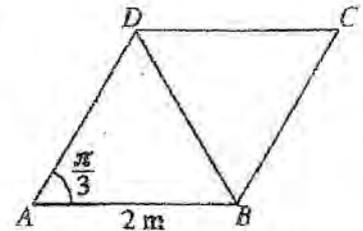
14. (a) a හා b යනු එකම දිශාවේ දෙකක් යැයි ගනිමු.

O මූලයක් අනුබද්ධයෙන් A, B හා C ලක්ෂ්‍ය තුනක සිහිදුම් දෛශික පිළිවෙළින් $12a, 18b$ හා $10a + 3b$ වේ. a හා b ඇසුරෙන් \vec{AC} හා \vec{CB} ප්‍රකාශ කරන්න.

A, B හා C එක රේඛීය බව අපෝහනය කර, $AC : CB$ සොයන්න.

$OC = \sqrt{139}$ බව දී ඇත. $\angle AOB = \frac{\pi}{3}$ බව පෙන්වන්න.

(b) $ABCD$ යනු $AB = 2$ m හා $\angle BAD = \frac{\pi}{3}$ වූ රොම්බසයකි. විශාලත්වය 10 N, 2 N, 6 N, P N හා Q N වූ බල පිළිවෙළින් AD, BA, BD, DC හා CB දිශේ අක්ෂර අනුපිළිවෙළින් දැක්වෙන දිශාවලට ක්‍රියා කරයි. සම්ප්‍රයුක්ත බලයේ විශාලත්වය 10 N ද එහි දිශාව BC ට සමාන්තර B සිට C දෙසට වූ දිශාව බව ද දී ඇත. P හා Q හි අගයන් සොයන්න.

සම්ප්‍රයුක්ත බලයෙහි ක්‍රියා රේඛාව, දික් කරන ලද BA හමුවන ලක්ෂ්‍යයට A සිට ඇති දුර ද සොයන්න.

දැන්, සම්ප්‍රයුක්ත බලය A හා C ලක්ෂ්‍ය හරහා යන පරිදි වාමාවර්ත අතට ක්‍රියා කරන ඝූර්ණය M Nm වූ සුරැමයක් ද CB හා DC දිශේ අක්ෂර අනුපිළිවෙළින් දැක්වෙන දිශාවලට ක්‍රියා කරන එක එකෙහි විශාලත්වය F N වූ බල දෙකක් ද පද්ධතියට එකතු කරනු ලැබේ. F හා M හි අගයන් සොයන්න.

$$\begin{aligned} \vec{AC} &= \vec{AO} + \vec{OC} \\ &= \vec{OC} - \vec{OA} \quad (5) \\ &= 10a + 3b - 12a \\ &= -2a + 3b \quad (5) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \vec{CB} &= \vec{OB} - \vec{OC} \quad (5) \\ &= 18b - (10a + 3b) = -10a + 15b \quad (5) \end{aligned}$$

20

$$\vec{CB} = 5\vec{AC} \quad (5)$$

$\therefore A, B$ හා C එක රේඛීය වන අතර, (5)

$$AC : CB = 1 : 5 \quad (5) \text{ } \therefore \text{දෙවැනි බෙදීමේ ලියාපදිංචියේ} \\ \text{ලඟු } 5 \text{ m.}$$

15

දෙවැනි ලියාපදිංචියේ මගේ ලඟු 5 m ද්‍රව්‍යයක්

$$OC = \sqrt{139} \Rightarrow \vec{OC} \cdot \vec{OC} = 139 \quad (5)$$

$$(10\mathbf{a} + 3\mathbf{b}) \cdot (10\mathbf{a} + 3\mathbf{b}) = 139 \quad (5)$$

$$100|\mathbf{a}|^2 + 60\mathbf{a} \cdot \mathbf{b} + 9|\mathbf{b}|^2 = 139 \quad (5)$$

$$60\mathbf{a} \cdot \mathbf{b} = 30$$

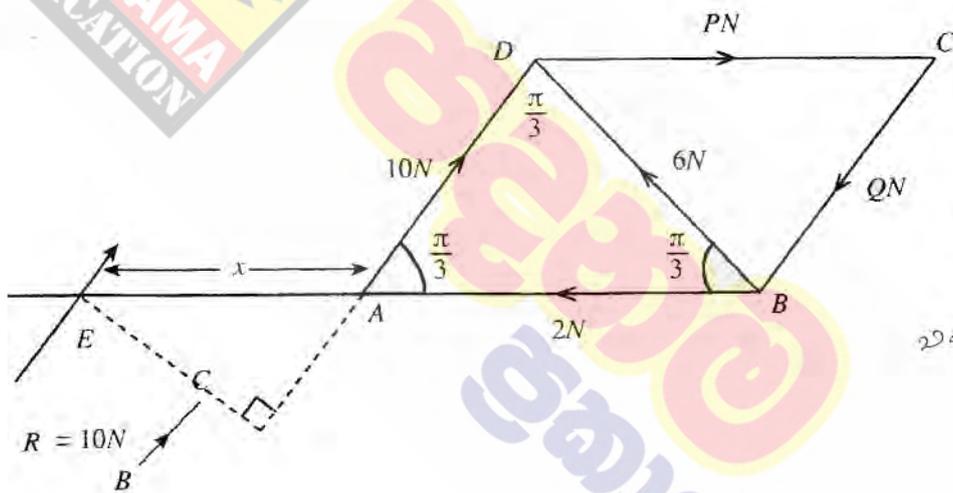
$$\mathbf{a} \cdot \mathbf{b} = \frac{1}{2} \quad (5)$$

$$|\mathbf{a}| |\mathbf{b}| \cos \hat{AOB} = \frac{1}{2} \quad (5)$$

$$\therefore \hat{AOB} = \frac{\pi}{3} \quad (5)$$

30

(b)

10 / 0
 දී තමා බල
 ලොකු කිරීමට
 එක බලයක් තුළින්
 0

$$\uparrow 10 \sin \frac{\pi}{3} = 10 \sin \frac{\pi}{3} - Q \sin \frac{\pi}{3} + 6 \sin \frac{\pi}{3} \quad (10)$$

$$\therefore Q = 6 \quad (5)$$

$$\rightarrow 10 \cos \frac{\pi}{3} = P - 2 - 6 \cos \frac{\pi}{3} - 6 \cos \frac{\pi}{3} + 10 \cos \frac{\pi}{3} \quad (10)$$

$$\therefore P = 8 \quad (5)$$

40

වැඩි දුරකොට තුළ තවදුරටත් බල කිරීමක් කර තුළින්
 40ත් 20ත් ලැබේ. (එය එක 20)

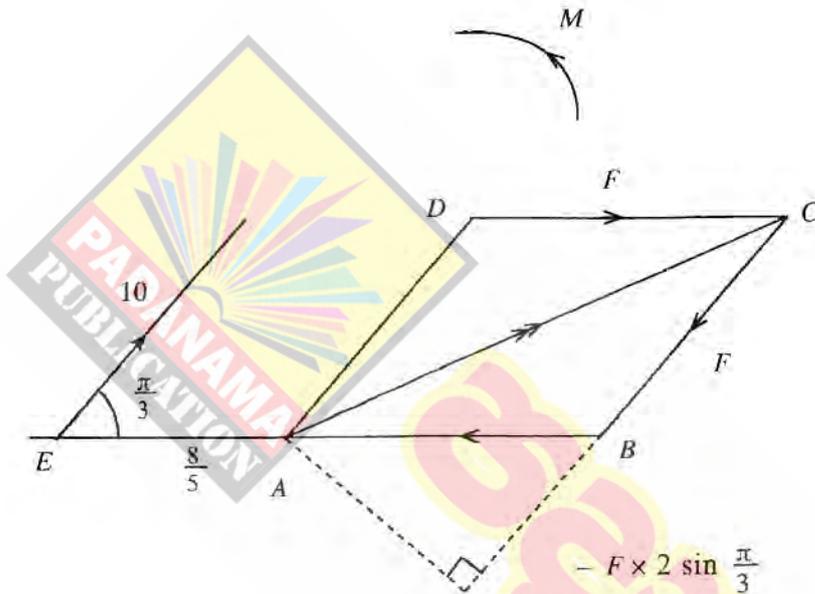
P, Q වැඩිලි මුත් තව, වැඩි මුත් වැඩිලි 10 මැටි

$$E \curvearrowright 10x \sin \frac{\pi}{3} - 6x(2+x) \sin \frac{\pi}{3} - 8x2 \sin \frac{\pi}{3} + 6(2+x) \sin \frac{\pi}{3} = 0 \quad (10) / 0$$

$$\therefore 10x \frac{\sqrt{3}}{2} = 8\sqrt{3}$$

$$\therefore x = \frac{8}{5} \text{ m} \quad (5)$$

15

π වැඩිලි මුත් මුත් වැඩිලි තව, වැඩි මුත් 10 මැටි

$$A \curvearrowright -10 \times \frac{8}{5} \sin \frac{\pi}{3} + M - 2F \times 2 \sin \frac{\pi}{3} = 0 \quad (10) / 0$$

$$M = F \times 2\sqrt{3} + 8\sqrt{3} \quad (5)$$

$$C \curvearrowright M - 10(2 + \frac{8}{5}) \sin \frac{\pi}{3} = 0 \quad (5)$$

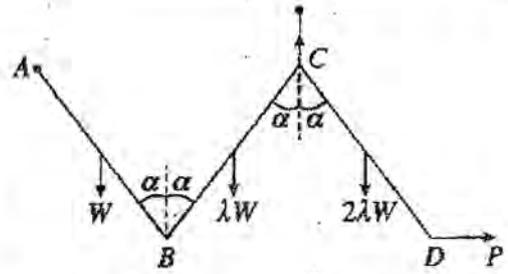
$$M = 10 \times \frac{18}{5} \times \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$= 18\sqrt{3} \quad (5)$$

$$F = \frac{18\sqrt{3} - 8\sqrt{3}}{2\sqrt{3}} = 5 \quad (5)$$

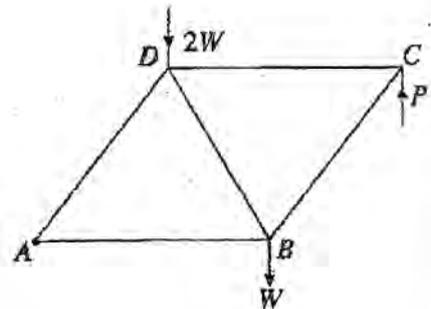
30

15. (a) එක එකෙහි දිග $2a$ වන AB , BC හා CD ඒකාකාර දඬු තුනක් B හා C අන්තවලදී සුමට ලෙස සන්ධි කර ඇත. AB , BC හා CD දඬුවල බර පිළිවෙළින් W , λW හා $2\lambda W$ වේ. A කෙළවර අවල ලක්ෂ්‍යයකට සුමට ලෙස අසව කර ඇත. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි දඬු සිරස් තලයක සමතුලිතව තබා ඇත්තේ A හා C එකම තිරස් මට්ටමේ ද දඬු එක එකක් සිරස සමග α කෝණයක් සාදන පරිදි ද C සන්ධියට හා C ට සිරස්ව ඉහළින් වූ අවල ලක්ෂ්‍යයකට ඇදු සැහැල්ලු අවිනතා තන්තුවක් මගින් හා D අන්තයට යොදා තිරස් P බලයක් මගිනි. $\lambda = \frac{1}{3}$ බව පෙන්වන්න.

B හි දී CB මගින් AB මත ඇති කරන බලයේ තිරස් හා සිරස් සංරචක පිළිවෙළින් $\frac{W}{3} \tan \alpha$ හා $\frac{W}{6}$ බව ද පෙන්වන්න.

(b) යාබද රූපයේ දැක්වෙන රාමු සැකිල්ල සාදා ඇත්තේ A, B, C හා D හි දී නිදහසේ සන්ධි කරන ලද එක එකෙහි දිග $2a$ වන AB , BC , CD , DA හා BD සැහැල්ලු දඬු මගිනි. B හා D හි දී පිළිවෙළින් W හා $2W$ වන භාර ඇත. රාමු සැකිල්ල A හි දී සුමටව අවල ලක්ෂ්‍යයකට අසව කර AB තිරස්ව ඇතිව සමතුලිතතාවේ තබා ඇත්තේ C හි දී සිරස්ව ඉහළට යොදන ලද P බලයක් මගිනි. W ඇසුරෙන් P හි අගය සොයන්න.

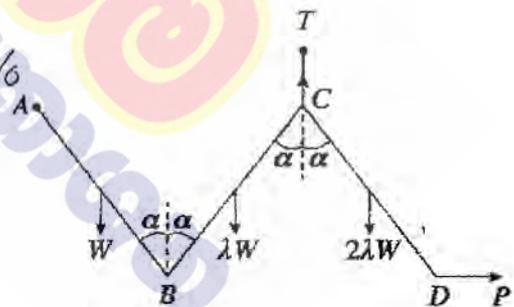

බේ අංකනය භාවිතයෙන්, ප්‍රත්‍යාබල සවහතක් ඇද එ නගීන්, දඬුවල ප්‍රත්‍යාබල ආහනි ද තෙරපුම් ද යන්න සඳහන් කරමින් ඒවා සොයන්න.

(a) CD සඳහා C වටා ක්‍රමණ ගැනීමෙන්

$$\curvearrowright_C 2\lambda W a \sin \alpha - P 2a \cos \alpha = 0 \quad (5) / 6$$

$$\therefore P = \lambda W \tan \alpha \quad (5)$$

BC හා CD සඳහා B වටා ක්‍රමණ ගැනීමෙන්

$$\curvearrowright_B \lambda W a \sin \alpha - T 2a \sin \alpha + 2\lambda W 3a \sin \alpha = 0 \quad (10) / 6$$

$$\therefore T = \frac{7}{2} \lambda W \quad (5)$$

AB, BC හා CD සඳහා A වටා ඝූර්ණ ගැනීමෙන්

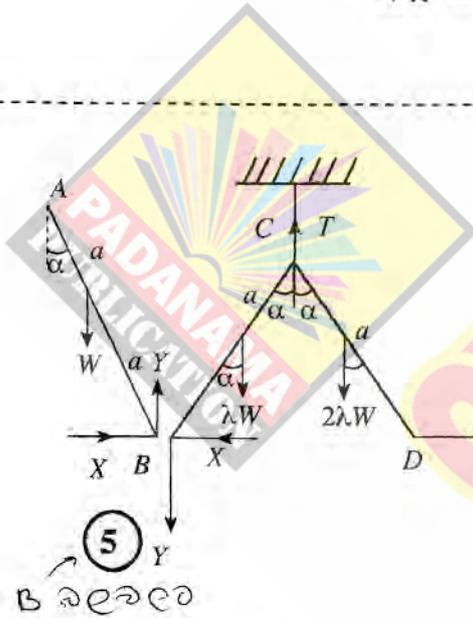
$$A \curvearrowright Wa \sin \alpha + \lambda W 3a \sin \alpha - T 4a \sin \alpha + 2\lambda W 5a \sin \alpha - P 2a \cos \alpha = 0 \quad (10) / 0$$

$$W \sin \alpha + 13\lambda W \sin \alpha - 4 \lambda W \sin \alpha - \lambda W \tan \alpha 2 \cos \alpha = 0 \quad (5) \quad T, P \text{ ආරෝපණ}$$

$$1 - \lambda - 2\lambda = 0$$

$$\Rightarrow \lambda = \frac{1}{3} \quad (5)$$

45

(5) Y
B වෙත

BC හා CD සඳහා

$$\uparrow Y + 3\lambda W - T = 0$$

$$\therefore Y = \frac{7}{2} \lambda W - 3\lambda W \quad (5)$$

$$= \frac{\lambda W}{2}$$

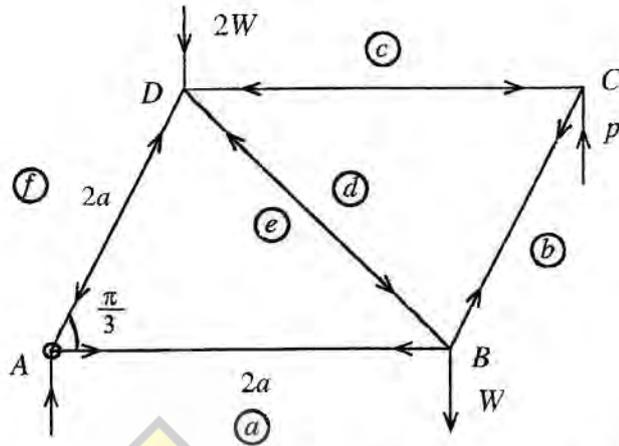
$$= \frac{W}{6}$$

$$\rightarrow X - P = 0$$

$$\therefore X = \frac{1}{3} W \tan \alpha \quad (5)$$

15

(b)

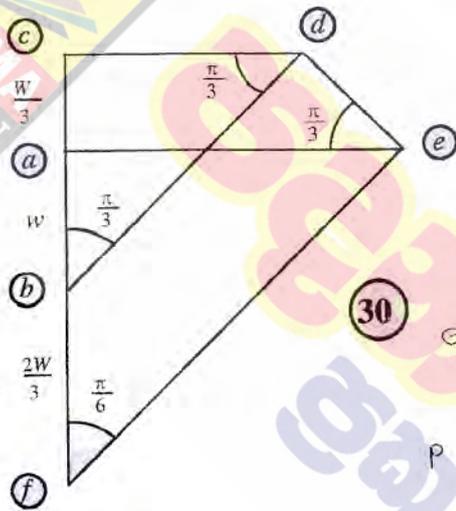
$$\sum M_A = 0 \Rightarrow 2W \cdot 2a + W \cdot 2a - P \cdot 3a = 0 \quad (5)$$

$$\therefore P = \frac{4W}{3} \quad (10)$$

එමගින් අනෙකුත් 5 ක් අවුරුදු.

10

මෙහෙයුම
අවුරුදු 6කට
1) අවුරුදු 10
2) 3) 5 වැනි

(එක් එක් සන්ධිය සඳහා 10)

30
මෙහි මුළු 30 වැනි

P වැනි අනෙකුත් අවුරුදු 20 ක් වැනි

30

දණ්ඩ	ආන්තිය	තෙරපුම
AB	$\frac{5\sqrt{3} W}{9}$	-
BC	$\frac{8\sqrt{3} W}{9}$	-
CD	-	$\frac{4\sqrt{3} W}{9}$
DA	-	$\frac{10\sqrt{3} W}{9}$
BD	-	$\frac{2\sqrt{3} W}{9}$

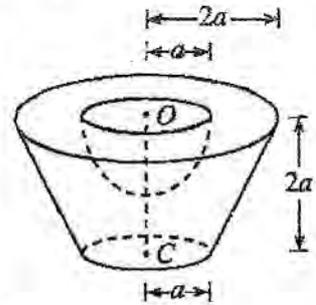
(5) + (5)
(5) + (5)
(5) + (5)
(5) + (5)
(5) + (5)

50

16. (i) පතුලේ අරය r හා උස h වූ ඒකාකාර සහ සෘජු වෘත්තාකාර කේතුවක ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය පතුලේ කේන්ද්‍රයේ සිට $\frac{h}{4}$ දුරකින් ද

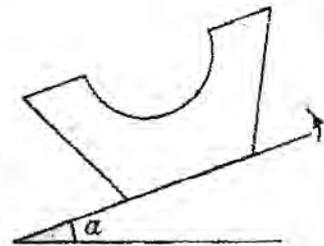
(ii) අරය r වන ඒකාකාර සහ අර්ධගෝලාකාර ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය, කේන්ද්‍රයේ සිට $\frac{3r}{8}$ දුරකින් ද පිහිටන බව පෙන්වන්න.

පතුලේ අරය $2a$ හා උස $4a$ වූ ඒකාකාර සහ සෘජු වෘත්තාකාර කේතුවක ජීන්තකයකින් සහ අර්ධ ගෝලයක් ඉවත් කර සාදා ඇති S වංගෙඩියක් යාබද රූපයේ දැක්වේ. ජීන්තකයේ ඉහළ වෘත්තාකාර මුහුණතේ අරය හා කේන්ද්‍රය පිළිවෙලින් $2a$ හා O වන අතර පහළ වෘත්තාකාර මුහුණත සඳහා ඒවා පිළිවෙලින් a හා C වේ. ජීන්තකයේ උස $2a$ වේ. ඉවත් කළ සහ අර්ධ ගෝලයෙහි අරය හා කේන්ද්‍රය පිළිවෙලින් a හා O වේ.

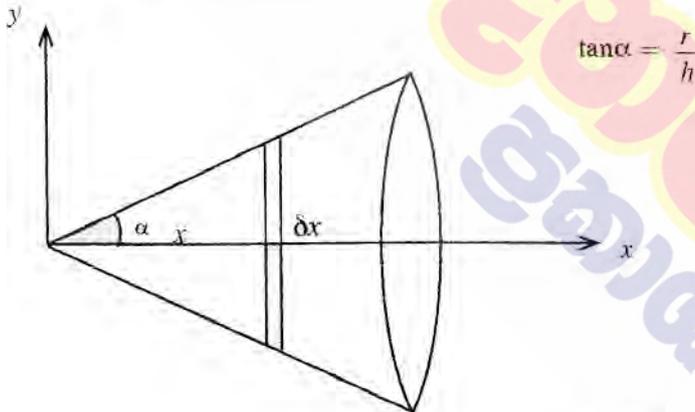

S වංගෙඩියේ ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය O සිට $\frac{41}{48}a$ දුරකින් පිහිටන බව පෙන්වන්න.

S වංගෙඩිය, එහි පහළ වෘත්තාකාර මුහුණත, තලය ස්පර්ශ කරමින් රළු තිරස් තලයක් මත තබා ඇත. දැන්, තලය සෙමෙන් උඩු අතට ඇල කරනු ලැබේ. වංගෙඩිය හා තලය අතර සර්ඝණ සංගුණකය 0.9 වේ. $\alpha < \tan^{-1}(0.9)$ නම්, වංගෙඩිය සමතුලිතතාවේ පවතින බව පෙන්වන්න; මෙහි a යනු තලයේ තිරසර ආනතිය වේ.

(i) ඒකාකාර සහ සෘජු වෘත්තාකාර කේතුව

සමමිතියට අනුව ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය x අක්ෂය මත පිහිටයි.

5

$\delta m = \pi (x \tan \alpha)^2 \delta x \rho$, මෙහි ρ යනු ඝනත්වයයි.

$$\begin{aligned} \bar{x} &= \frac{\int_0^h \pi \tan^2 \alpha \rho x^2 \cdot x \, dx}{\int_0^h \pi \tan^2 \alpha \rho x^2 \, dx} \quad (5) \\ &= \frac{\left. \frac{x^4}{4} \right|_0^h}{\left. \frac{x^3}{3} \right|_0^h} \quad (5) \\ &= \frac{\frac{h^4}{4}}{\frac{h^3}{3}} = \frac{3h}{4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \therefore \text{පතුලේ කේන්ද්‍රයේ සිට දුර} &= h - \frac{3h}{4} \\ &= \frac{h}{4} \quad (5) \end{aligned}$$

30

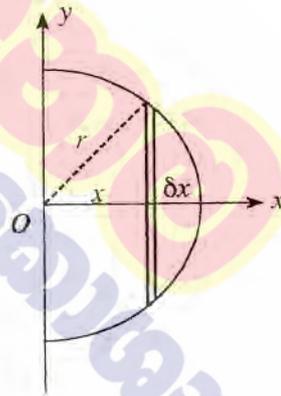
(i) ඒකාකාර ඝන අර්ධ ගෝලය

සමමිතිය අනුව ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය x අක්ෂය මත පිහිටයි. (5)

$$\delta m = \pi (r^2 - x^2) \delta x \sigma,$$

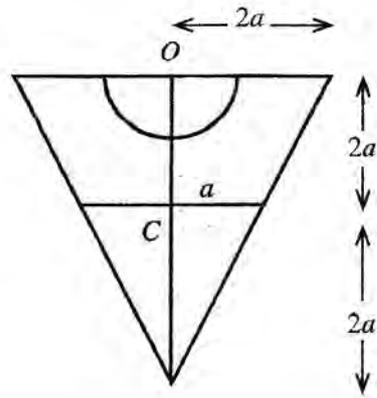
මෙහි σ යනු ඝනත්වයයි.

$$\begin{aligned} \bar{x} &= \frac{\int_0^r \pi (r^2 - x^2) \sigma x \, dx}{\int_0^r \pi (r^2 - x^2) \sigma \, dx} \quad (5) \\ &= \frac{\left. \left(\frac{r^2 x^2}{2} - \frac{x^4}{4} \right) \right|_0^r}{\left. \left(r^2 x - \frac{x^3}{3} \right) \right|_0^r} \quad (5) \\ &= \frac{\frac{r^4}{2} - \frac{r^4}{4}}{r^3 - \frac{r^3}{3}} \quad (5) \\ &= \frac{3r}{8} \quad (5) \end{aligned}$$

ρ, σ යුදා ධර්මය වෘත්තයේ ඛණ්ඩයේ දී ඒකාකාරයෙන් බෙදා ඇත. ඉතිරි කොට ගොඩනැගීමේ කොටස වේ.

30

සන්නිධය σ

වස්තුව	ස්කන්ධය	O සිට දුර \downarrow
	$\frac{16}{3} \pi a^3 \rho$ (5)	a (5)
	$\frac{2}{3} \pi a^3 \rho$ (5)	$\frac{5a}{2}$ (5)
	$\frac{2}{3} \pi a^3 \rho$ (5)	$\frac{3a}{8}$ (5)
	$4 \pi a^3 \rho$ (5)	\bar{x}

සමමිතිය අනුව ස්කන්ධ කේන්ද්‍රය සමමිතික අක්ෂය මත පිහිටයි.

(5)

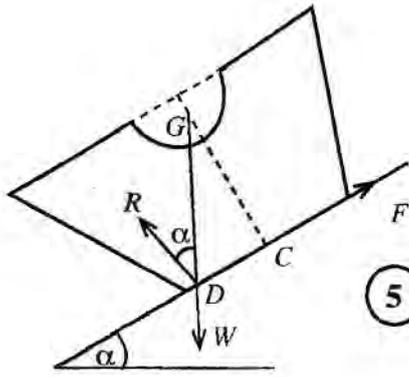
$$4\pi a^3 \rho \bar{x} = \frac{16}{3} \pi a^3 \rho a - \frac{2}{3} \pi a^3 \rho \frac{5a}{2} - \frac{2}{3} \pi a^3 \rho a \frac{3a}{8} \quad (20)$$

එහි වැඩිදුරට (5)
 එහි 2 කට (10)
 එහි 3 කට 0

$$4\bar{x} = \frac{16}{3} a - \frac{5a}{3} - \frac{a}{4}$$

$$\bar{x} = \frac{41a}{48} \quad (5)$$

Charthana m ko equation
 එහි 20 + 35 = 55 ක්
 ලැබෙන්නේ.

5) බල ලෝක ස්වභාව

ලිස්සා යාම වැළැක්වීමට

$$\mu \geq \tan \alpha$$

$$\therefore 0.9 \geq \tan \alpha \quad (10)$$

$$\text{එනම්, } \alpha \leq \tan^{-1}(0.9)$$

පෙරළීම වැළැක්වීමට

$$CD < a$$

$$\therefore CG \tan \alpha < a$$

$$\text{එනම්, } \frac{55a}{48} \tan \alpha < a \quad (10)$$

$$\text{එනම්, } \alpha < \tan^{-1}\left(\frac{48}{55}\right)$$

දෝෂයක් නොවී ස්ථ වීමට
නිසි ලෙස 20 ව දෝෂය.

25

දෝෂයක් - 5 + 5

ප්‍රකාශන

17. (a) එක්තරා කර්මාන්තශාලාවක අයිතමවලින් 50% ක් A යන්ත්‍රය නිපදවන අතර ඉතිරිය B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලැබේ. A, B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලබන අයිතමවලින් පිළිවෙලින් 1%, 3% හා 2% ක් දෝෂ සහිත බව දැනිමු. සසම්භාවීව තෝරාගත් අයිතමයක් දෝෂ සහිත වීමේ සම්භාවිතාව 0.018 බව දී ඇත. B හා C යන්ත්‍ර මගින් නිපදවනු ලබන අයිතමවල ප්‍රතිශත සොයන්න.

සසම්භාවී ලෙස තෝරාගත් අයිතමයක් දෝෂ සහිත බව දී ඇති විට, එය A යන්ත්‍රය මගින් නිපදවන ලද එකක් වීමේ සම්භාවිතාව සොයන්න.

(b) එක්තරා කර්මාන්තශාලාවක සේවකයින් 100 දෙනෙකු තම නිවසේ සිට සේවා ස්ථානයට ගමන් කිරීමට ගනු ලබන කාලය (මිනිත්තුවලින්) පහත වගුවේ දී ඇත:

ගනු ලබන කාලය	සේවකයින් ගණන
0 - 20	10
20 - 40	30
40 - 60	40
60 - 80	10
80 - 100	10

ඉහත දී ඇති ව්‍යාප්තියේ මධ්‍යන්‍යය, සම්මත අපගමනය හා මාතය නිමානය කරන්න.

පසුව, 80 - 100 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සිටි සියලුම සේවකයින් කර්මාන්තශාලාව ආසන්නයේ පදිංචියට ගොස් ඇත. එයින්, 80 - 100 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සංඛ්‍යාතය 10 සිට 0 දක්වා ද 0 - 20 පන්ති ප්‍රාන්තරයේ සංඛ්‍යාතය 10 සිට 20 දක්වා ද වෙනස් විය.

නව ව්‍යාප්තියේ මධ්‍යන්‍යය, සම්මත අපගමනය හා මාතය නිමානය කරන්න.

(a)

	A	B	C
නිෂ්පාදන සම්භාවිතාව	$\frac{1}{2}$	p	$\frac{1}{2} - p$
දෝෂ ඇතිවීමේ සම්භාවිතාව	$\frac{1}{100}$	$\frac{3}{100}$	$\frac{2}{100}$

D - සම්භාවිතාව තෝරාගත් අයිතමයක් දෝෂ සහිත එකක් වීම

$$P(D) = P(D/A)P(A) + P(D/B)P(B) + P(D/C)P(C) \quad (5)$$

$$0.018 = \frac{1}{100} \times \frac{1}{2} + \frac{3}{100} \times p + \frac{2}{100} \times \left(\frac{1}{2} - p\right) \quad (10) / \circ$$

$$3.6 = 1 + 6p + 2 - 4p$$

$$\therefore p = 0.3 \quad (5)$$

\therefore B යන්ත්‍රය මගින් නිපදවන ලද භාණ්ඩවල ප්‍රතිශතය 30% 5

\therefore C යන්ත්‍රය මගින් නිපදවන ලද භාණ්ඩවල ප්‍රතිශතය 20% 5

25

$$P(A/D) = \frac{P(D/A) P(A)}{P(D)} \quad (10)$$

$$= \frac{\frac{1}{100} \times \frac{1}{2}}{0.018} \quad (5)$$

$$= \frac{1}{100 \times 2}$$

$$= \frac{1}{18 \times 1000}$$

$$= \frac{5}{18} \quad (5)$$

25

ගන්නා කාලය	f	මධ්‍ය අගය x	$y = \frac{1}{10}x$	y^2	fy	fy^2
0 - 20	10	10	1	1	10	10
20 - 40	30	30	3	9	90	270
40 - 60	40	50	5	25	200	1000
60 - 80	10	70	7	49	70	490
80 - 100	10	90	9	81	90	810
	100				$\sum fy = 460$	$\sum fy^2 = 2580$

$$\mu_y = \frac{\sum fy}{\sum f} = \frac{460}{100} = \frac{23}{5} \quad (5)$$

$$\sigma_y^2 = \frac{\sum fy^2}{\sum f} - \mu_y^2$$

$$= \frac{2580}{100} - \left(\frac{23}{5}\right)^2 \quad (5)$$

$$= \frac{116}{25}$$

$$\therefore \sigma_y = \sqrt{\frac{116}{25}} \quad (5)$$

$$= \frac{2\sqrt{29}}{5}$$

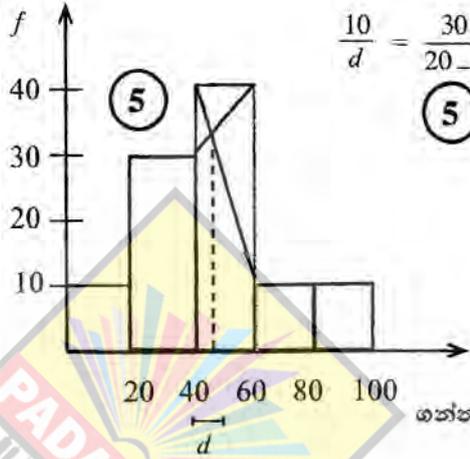
- column වලට වර්ගයක් දී (5) දෙන්න.
- වර්ග වලට 23 වන බලයක් දී
- හා 5, 2 දෙන්න.

- x වලින්ම බහු වට mean වලට 10 ද දෙන්න
- s.d : වලට 15 ද දෙන්න
- වෙනම වර්ගයක් , mean method 5 } දෙන්න
- s.d method 10 }

$$\therefore \text{මධ්‍යන්‍යය } \mu_x = 10 \mu_y = 10 \times \frac{23}{5} = 46 \quad (5)$$

$$\therefore \text{සම්මත අපහමන්‍යය } \sigma_x = 10 \sigma_y = 10 \times \frac{2\sqrt{29}}{5} = 4\sqrt{29} = \frac{\sqrt{464}}{5} \approx 21.54 \quad (5)$$

මානය

$$\frac{10}{d} = \frac{30}{20-d} \Rightarrow d=5 \quad \therefore \text{මානය} = 40 + d = 45 \quad (5)$$

See marking guide

65

(b) නව ව්‍යාප්තිය සඳහා :

$$\mu_y = \frac{1}{100} \left[\sum_1^5 fy - f_1 y_1 - f_5 y_5 + 20 \times 1 \right]$$

$$= \frac{1}{100} [460 - 10 - 90 + 20] = \frac{380}{100} \quad (5)$$

$$= \frac{19}{5}$$

$$\therefore \text{නව මධ්‍යන්‍යය} = 10 \times \frac{19}{5} = 38 \quad (5)$$

$$\sigma_y^2 = \left[\sum_1^5 fy^2 - f_1 y_1^2 - f_5 y_5^2 + 20 \times 1^2 \right] - \left(\frac{19}{5} \right)^2$$

$$= \frac{1}{100} [2580 - 10 - 810 + 20] - \frac{361}{25} \quad (5)$$

$$= \frac{1780}{100} - \frac{361}{25}$$

$$= \frac{84}{25}$$

$$\therefore \sigma_y = \frac{\sqrt{84}}{5} = \frac{2\sqrt{21}}{5} \quad (5)$$

$$\therefore \text{නව සම්මත අපගමනය} = 10 \times \frac{2\sqrt{21}}{5} = 4\sqrt{21} \approx 18.33 \quad (5)$$

මාතෘකා වෙනස් නොවේ. (10) (\because මාතෘකා පන්තියේ දෙපස සංඛ්‍යාත වෙනස් නොවේ.)

මාතෘකා වෙනස් = 40 - 60

මාතෘකා = $40 + \left[\frac{\Delta_1}{\Delta_1 + \Delta_2} \right] C$ (5)

$= 40 + \left(\frac{10}{10+30} \right) \times 20$

$= 40 + 5$

$= 45$ (5)

$\Delta_1 = 40 - 30 = 10$

$\Delta_2 = 40 - 10 = 30$

$C = 20$

$\sigma_x = |C| \sigma_u$

$\sigma_x^2 = C^2 \sigma_u^2$

$= 400 \times 1.16$

$= 464$

$\sigma_x = \sqrt{464}$

$\sigma_u = 1.16$

$\sigma_u^2 = \frac{\sum U_i^2 f_i^2}{\sum f_i} - \bar{u}^2$

$\bar{u} = -0.2$

* $\bar{u} = \frac{\bar{x} - A}{C}$ ← \bar{x} සොයන්න

$-0.2 = \frac{\bar{x} - 50}{20}$

$\bar{x} = 46$

* $\bar{x} = A + C \frac{\sum_{i=1}^n f_i x_i}{\sum_{i=1}^n f_i}$

$C = 20, A = 50$

උසස් පෙළ සඳහා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

(අ.පො.ස) උසස් පෙළ 12-13 ශ්‍රේණි - කෙටි සටහන් සිංහල මාධ්‍ය

විද්‍යා - ගණිත

- 12 සාමාන්‍ය තොරතුරු තාක්ෂණය
- 12-13 රසායන විද්‍යාව - 1
- 12-13 රසායන විද්‍යාව - 2
- 12-13 රසායන විද්‍යාව - 3
- 12-13 රසායන විද්‍යාව - 4
- 12-13 රසායන විද්‍යාව - 5
- 12-13 භෞතික විද්‍යාව - 1
- 12-13 භෞතික විද්‍යාව - 2
- 12-13 භෞතික විද්‍යාව - 3
- 12-13 භෞතික විද්‍යාව - 4
- 12-13 භෞතික විද්‍යාව - 5
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 1
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 2
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 3
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 4
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 5
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 6 (ක්‍රියාකාරී මානවයා)
- 12-13 ජීව විද්‍යාව - 7 (ක්‍රියාකාරී ශාකය)
- 12-13 කෘෂි විද්‍යාව - 1
- 12-13 කෘෂි විද්‍යාව - 2
- 12-13 කෘෂි විද්‍යාව - 3
- 12-13 කෘෂි විද්‍යාව - 4

ව්‍යාපාරික

- 12 ගිණුම්කරණය
- 13 ගිණුම්කරණය
- 12 ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය
- 13 ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය
- 12 ආර්ථික විද්‍යාව
- 13 ආර්ථික විද්‍යාව - 1
- 13 ආර්ථික විද්‍යාව - 2

කලා

- 12 සිංහල
- 13 සිංහල
- 12 දේශපාලන විද්‍යාව
- 13 දේශපාලන විද්‍යාව
- 12 ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය
- 13 ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය
- 12 ඉන්දියානු ඉතිහාසය
- 13 ඉන්දියානු ඉතිහාසය
- 12 භූගෝල විද්‍යාව
- 13 භූගෝල විද්‍යාව
- 12 බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය
- 13 බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය
- 12 සන්නිවේදන හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය
- 13 සන්නිවේදන හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය

Grade 12-13 - Short Notes

English Medium

- 12 Accounting
- 13 Accounting
- 12 Business Studies
- 13 Business Studies
- 12 Economics

12-13 ශ්‍රේණි - ප්‍රශ්නෝත්තර

සිංහල මාධ්‍ය

- සාමාන්‍ය දැනීම
- 12 ගිණුම්කරණය - 1
- 12 ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය
- 12 ආර්ථික විද්‍යාව

සියලු ම ශ්‍රේණි සඳහා කෙටි සටහන් සහ ප්‍රශ්න පත්‍ර පොත් අප සතුව තිබෙන අතර, මෙම ඕනෑම ග්‍රන්ථයක් වට්ටම් සහිත ව ඔබේ නිවසට ම ගෙන්වා ගත හැකි ය.